

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

XXIV. évfolyam

Subotica, SZERDA, 1923 augusztus 29.

233. szám

Megjelenik minden reggel, ünnep után és hétfőn délelőtt

TELEFON SZÁM: Kiadóhivatal 8-58, Szerkesztőség 5-10

Előfizetési ár negyedévre 135 dinár

SZERKESZTŐSÉG: Kralja Alexandra-utca 4 szám alatt

Kiadóhivatal: Kralja Alexandra-utca 1 (Lelbach-palota)

A kudarc okai

A noviszadi kiállítás kapui bezárultak. A becsapódó kapuk csikorgásába belevegyül a Vidovdan cikke annak a megállapításával, hogy a kiállítás a legsúlyosabb kudarccal végződött. Nem tudjuk, hogy ez a megállapítás mennyiben egyezik a tényekkel. Mi csak azt tudjuk, hogy a rendezők minnek szánták ezt a kiállítást, hogy a résztvevők áldozatkészsége és munkája mivő emelhetne volna, mi csak azt tudjuk, hogy milyen jelentősége lehetett volna a Vajdaság iparára és kereskedelmére a kiállításnak s csak azt tudjuk, hogy ha kudarccal végződött, mi okozta ezt a kudarcot.

Most egyetlenséggel tisztában kell lenni: nem a vajdasági termelés elmaradottsága, nem a vajdasági vállalatok vezetőinek hozzáértése, munkája és fenéig kimerített áldozatkészsége, nem az érdeklődés hiánya s hozzá tesszük: nem a rendezők szűkkeblűsége és szakavatatlansága. Ha kudarc volt, örömmel látjuk, hogy azt legelőször a Vidovdan állapítja meg; így legalább a tények megállapításában nem kell vitába szállni azzal a tényezővel, mely a tények konzekvenciáit nem csekély részben tartozik viselni.

A Vidovdan annak a politikai irányzatnak egyik főtenyezője, mely a nacionalista szempontok egyéni érvényesítésének jogosságát vitatja. A noviszadi kiállításnak a Vidovdan által megállapított mérlege pedig azt bizonyítja, hogy a nacionalista szempontok egyéni érvényesítése olyan jelenségeket idéz föl állandóan, melyek a hasonló vállalkozásokra mindig balsikert fognak hozni. Csak meg kell nézni, hogy hová jut a nemzeti gondolat azok kezében, akik azt a saját felelősségükre s a saját belátásukhoz és politikai érettségükhöz képest akarják megvalósítani.

A nacionalista gondolat azt hirdeti: legyen egynyelvű az ország, legyen akadály nélküli a nemzeti erő megnyilatkozása s — leszaggatott cégtáblák, betört ablakok és betört fejek kísérik éjszakai útján ezt a gondolatot. Ezek a jelenségek csak arra alkalmasak, hogy növeljék és erősítsék az így képviselt nacionalista gondolattal szemben az ellenérzést, s az ellenállást, hogy az ablakbetörésekkel s fejbeverésekkel oltalmazott nemzeti eszmét a tisztánlátók és elfogulatlanok előtt lejárassák és értekeket termelő megnyilatkozásait — íme a noviszadi kiállítás példája — örökre megzavarják s kudarcba fulasszák.

Háborus frontokon megszűnik a munka, megrozdásodik az eke

s megállnak a gépek. Két front között nem szoktak iparkiallítás rendezni, nem lehet sikere annak az iparkiallításnak, amely közé két harcoló frontnak rajvonalai gyűrűznek. Mi jól tudjuk a hozzánk érkező panaszok és észleletek özőnéből, ha kudarccal végződött a noviszadi mintavásár, csak a frontok okozták a kudarcot. Ez a két front egymással áll szemben, de rögtön egyesül, amikor a Vajdaság nemzetiségei ellen lehet fordulniuk. Mi jól tudjuk, hogy Noviszad környékéről azok az iparosok, kereskedők és gazdálkodók, akiknek nemcsak látogatói, de vásárlói és megrendelői lehettek volna a kiállításnak, nem merleik bemenni Noviszadra, mert csak azt nem tudták, hogy akkor támadnak-e rájuk, amikor hazuról elindulnak, vagy akkor, amikor a kiállítást megtekintik. Mi jól tudjuk, hogy a Noviszadra való utazástól nagyon sok iparost és kereskedőt tartottak vissza

azok a hírek, amelyek a noviszadi fegyveres összeütközésekről szinte naponként jelennek meg az eseményekről híven beszámoló újságokban. A Vidovdan azt kifogásolja, hogy kevés reklámhír jelent meg a jugoszláviai lapokban s ez eredményezte a kiállítás csekély látogatottságát. Mi azt hisszük, a kiállításnak sokkal nagyobb sikere lett volna, ha még sokkal kevesebb hír jelent volna meg Noviszadról a jugoszláviai lapokban s ha azok, akik a Vidovdan mögött állnak s a Vidovdan fegyvereivel harcolnak hazafias önmérséklettel s a nemzeti érdeket szem előtt tartva, gondoskodtak volna arról, hogy ne jelenjen meg noviszadi hír a lapokban.

A Vidovdan csak félmunkát végzett ebben a vonatkozásban, amikor a kiállítás kudarcát megállapította. Nekünk kötelességünk volt, hogy elvégezzük a munka másik felét is a kudarc okainak földerítésével.

Radics István levelei Londonból

A Tribuna szerint létrejön a megegyezés a klerikálisokkal
A megegyezés feltétele: nem hajtják végre a kerületi beosztást Szlovéniában

Beogradból jelentik: A kormány tanácskozásait az utolsó napokban szinte kizárólag külpolitikai kérdéseknek, elsősorban a fiumei problémának szentelte. A minisztertanács keddi ülésén, amely délelőtt tíz órakor kezdődött és félkettőig tartott, csaknem kizárólag a fiumei kérdéssel foglalkoztak. A minisztertanács ülése után azonban a hozott határozatokról a kormány tagjai nem voltak hajlandók felvilágosítást adni, sőt Nincsic külügyminiszter ismételtén arra kérte a sajtó képviselőit, hogy minél kevesebbet foglalkozzanak ezzel a kérdéssel az ország érdekében. Feltűnést keltett egyébként, hogy a minisztertanács rövid időre megjelent Milovanovic Milán tábornok, a vezérkar főnökének helyettese is.

A beogradi lapok egyébként nagyon sokat foglalkoznak az olaszokkal folyó tárgyalásokkal, azonban pozitív értesülések hiányával. A keddi minisztertanács után azonban az a hír terjedt el politikai körökben, hogy

a kormány utasítást adott a parlamenti bizottságnak, hogy bizonyos határokon belül fogadja el az olaszok feltételeit a fiumei kérdés rendezésére

Igy tehát valószínű, hogy hamarosan létrejön a megegyezés a parlamenti bizottságban, amely azután egy évre átveszi Fiume kormányzását.

A belpolitikai érdeklődés előterében a klerikálisokkal folyó tár-

gyalások állanak. Jankovic Velizar miniszterelnök-helyettes kedden reggel érkezett vissza Ljubljanából Beogradba és hír szerint a minisztertanácsban már beszámolt tárgyalásainak eredményéről. A zagrebi cáfolatok ellenére is, úgy látszik, hogy

A tárgyalások eredményre vezettek és a parlament öszi ülésén a klerikálisok már támogatni fogják a kormányt.

Jellemző a radikálisok fölfogására az a cikk, amelyet a kormányhoz közelálló „Tribuna” ir keddi számában a ljubljana tárgyalásokról és amelyben a lap beismeri, hogy Jankovic miniszterelnök-helyettes és Jovanovic Ljuba házelnök tárgyalnak Koroseccel. A lap szerint a kormány a legerősebb szlovén párt hangulatáról akart tájékozódni a Radics elutazása utáni helyzetben.

Ezzel kapcsolatban — írja a „Tribuna” — különböző egyéb ügyeket is tárgyaltak, különösen az ország adminisztratív fölosztásának kérdését, amit a kormány a napokban már végre akar hajtani. A tárgyalásokat Korosec és a kormány között Beogradban folytatni fogják és nincs kizárva, hogy megegyezésre jutnak. A már létrejött megegyezésről és a klerikálisoknak a kormányba való belépéséről szóló hírek azonban még koraiak.

A legfontosabb kérdés — írja a „Tribuna” — a kerületi beosztás kérdése. E tekintetben

a klerikálisoknak az a főkövetelésük, hogy Szlovéniában ne hajtják végre a kerületi felosztást.

Ha a kormány elfogadja ezt az alappfeltételt, úgy több mint valószínű, hogy létrejön a megegyezés.

A tárgyalásoknak nagy fontosságuk van — folytatja a kormányhoz közelálló lap — a parlament munkája szempontjából is és bizonyítéka annak, hogy a kormány színtelenül akarja a parlament munkáját és ezért akarja erősíteni helyzetét. Eddig a kormánypart 132 képviselővel rendelkezett még

a klerikálisokkal való megegyezés után 157 szavazata lenne a kormánynak a parlamentben, vagyis egy szavazattal több, mint a teljes képviselői létszám fele és így még a Radics-párti képviselőknek a parlament ülésén való részvétele esetén is meglebbe a kormánynak a többsége

Természetes — fejezi be a „Tribuna” sokatmondó információkon alapuló cikkét — ezek ma még csak kombinációk, mert egyelőre még nem fejeződtek be a klerikálisokkal folyó tárgyalások.

Az azonban nemcsak a kormányhoz közelálló, hanem az ellenzéki lapok is mint közelálló lehetőséget tárgyalják a klerikálisokkal való megegyezés kérdését. Csúpan a zagrebi blokk-körök igyekeznek ezeket a híreket cáfolni s többek közt azt írják, hogy Korosecnek Radics elutazása után nem lehet érdeke még miniszteri tárcáért sem, hogy megegyezzen a kormánnyal, mert a vezető nélkül maradt blokkban Korosec könnyen elfoglalhatná Radics pozícióját, annál is inkább, mert a horvát politikusok között alig akad erre megfelelő egyéniség. A blokkhoz közelálló lapok feltevése szerint könnyen lehetséges az is, hogy Korosec csak azért kezdett tárgyalásokat a kormánnyal, hogy ezáltal megerősítse tekintélyét a blokkon belül.

Radics levelei a Slobodni Dom-ban

Zagrebből jelentik: Radics István, az országból történt távozása óta csak most jelentkezett leveleivel, a melyeket pártja hivatalos lapjának küldött. A leveleket, amelyek londoni élményeiről szólnak a Slobodni Dom közli legutóbbi számában. Az egyik levélben, amelyet augusztus 21-ikén keltezett többek között a következőket írja Radics:

— ... Nem voltam Budapesten, Bécsben sem találkoztam Protogerov tábornokkal, akinek nem is tudom pontosan a nevét, Párison sem utaztam keresztül.

Folytatólagosan azt írja, hogy Londonba való megérkezése után, augusztus 16-án teára volt hivatalos egy angol írónőhöz. A társaságban többek között jelen volt a Times

egyik szerkesztője is, aki arra kérte, hogy francia nyelven fejtse ki politikai nézeteit.

A levelekkel elküldte Radics a »Slobodni Dom«-nak ama cikke fordításait, amelyek információi alapján a »Times« és a »Daily Mail« leközölték.

.... 19-én egy angol politikushoz voltam hivatalos — írja Radics — aki tíz évvel ezelőtt Horvátországban járt. Ott találkoztam Please publicistával, az Observer szerkesztőjével és a Manchester Guardian munkatársával, valamint egy főrangú hölgyel. Ez olyan szűkebb társaság volt, amelynek tagjai a legintimébb barátságban vannak a szerbekkel, horvátokkal és a szlovénekkal. Érdeklődtek az itteni viszonyok iránt és többek között megkérdezték:

— Mit csinál az önök híres pártiótája, Trumbics?

— Én természetesen az igazat mondtam, hogy Trumbics visszavonult a politikától, de teljes lélekkel a horvát nép mellett áll, úgy amint a többi, becsületos, intelligens ember is.

Pasicról is beszélgettünk és a társaságnak az volt az egyhangú véleménye, hogy Angliában nagyon elítélik Pasicot magatartása miatt. Különösen sok szépet beszéltek Sztamulijcskyról....

Elbeszélése — mint írja — nagy érdeklődést váltott ki a társaságban, annyira, hogy a háziasszony fia megígérte, hogy megnyitja az utat számára néhány folyóirathoz és egy előadást is rendeztet oly politikuskok számára, akik Közép-Európa és Balkán kérdésével foglalkoznak, egy előadást pedig a londoni kereskedelmi kamarában akarnak rendezni.

A második levél augusztus 22-ről van kelteve és ebben szintén társaságbeli sikereiről ír.

— Egy diplomata úgy nyilatko-

zott — írja többek között — hogy Horvátország elérte a Home-rule-ját, amint Írország is elérte....

A külföldi lapok egyébként állandóan foglalkoznak Radics személyével, de már a beogradi kormány ellenagítációjának a hatása alatt. Egy svájci publicistának, Mire Mörícnek nagyobb cikke jelent meg Radicsról a Gazette de Lausanne-ban, amelyben élesen ki kel az ellen, hogy Radics Svájcban akar megtelepedni. Zürichi jelentések szerint ugyanis Radics Zürich környékén villát vásárolt, azzal a szándékkal

hogy egyelőre Svájcban telepedjen le.

A Radics-ügy a keddi minisztertanácson

A kormány állandóan tanácskozik Radics elleni intézkedésekről és a minisztertanács keddi ülésén is napirenden szerepelt az ügy. A minisztertanács ülése után Jankovics Velizár, a miniszterelnök helyettese a sajtó képviselői előtt kijelentette, hogy minden eszköztet igénybe vesznek Radics és a horvát defettisták ellen, amelyek rendelkezésükre állanak.

A bunyevácok készek megegyezni a kormánnyal

A bunyevác-sokác-párt szakít a blokkal — A párt hajlandó rekompensációk ellenében támogatni a kormányt

A suboticai bunyevác-sokác-párt minden jel szerint döntő frontváltás előtt áll. A pártnak Radics külföldi utazásával szemben való álláspontja — mint azt már megírtuk — eddig ismeretlen volt, mert a pártvezetőség várakozó álláspontot helyezett és nem akart a klerikális párt döntésének elébeugrani.

A klerikális párt meghasonlása a Radics-párttal s a kormánnyal folyó tárgyalásai éreztető befolyással lesznek a bunyevác-sokác-párt politikájának irányváltására. A pártban már korábban erős ellenzék volt a Radics-párttal való kooperációnak és már közvetlenül a zagrebi jegyzőkönyv nyilvánosságra hozatala után megírtuk, hogy a bunyevác-párt nagyrésze elítélte Radicsnak ezt a lépését.

A bunyevác-sokác-pártnak így most kapóra jön a klerikális pártnak a horvát köztársasági parasztpárttal való szakítása. Beavatott forrásból szerzett információink szerint ugyanerre az elhatározásra lehet számítani már legközelebb a bunyevác-sokác-párt részéről is.

Hasonlóképpen szimpátiával kíséri a bunyevác-sokác-párt a klerikálisoknak a kormánnyal folytatott

tárgyalásait is. A párthoz közelálló tisztában vannak azzal, hogy ha a klerikális párt é a kormány között létrejön a megegyezés, úgy a bunyevác-sokác-párt is szívesen fog csatlakozni ehhez a megegyezéshez.

A pártban ugyanis már a radikális kormányalakítása óta nagyszámú vannak olyanok, akik a megegyezés szükségességét hirdetik, hangoztatván, hogy az évek óta tartó passzivitást és ellenzéki szerepet olyan politikai aktivitással kell felváltani, amely több eredmény elérésére nyújt kilátást. Az utolsó hónapok alatt ennek ellenére is a párt a legszélsebb ellenzéki irányba terelődött, azonban — mint legutóbb már megírtuk — Radics külföldi utazása óta a párt nagy része nem tartandó helyesnek ennek a külföldi akciónak a támogatását.

Mivel a bunyevác-sokác párt fenn akarja tartani a szoros összeköttetést a klerikális párttal és ebben a kérdésben különben is a klerikálisok határozatától tette függővé döntését, bizonyosra vehető, hogy — ha a most folyó tárgyalások eredményre vezetnek, — úgy a klerikálisokkal együtt a bunyevác-sokác-párt is támogatni fogja a radi-

ilyen örültem ragaszkodom az élethez. Kiért, kis fiam? Azelőtt nem volt. A testvéreimet, az anyámat nem sajnáltam. A barátomat nem sajnáltam. Kis csacsi. Kiért?

A férjed.

Kedves,

ilyen leveleket kikérek magamnak. A nyaralásban igazán nem kell ilyennel a jó kedvetem rontani. Kitalálsz ilyen lehetetlen mesét — az is olyan rövid — pár szóval el van intézve a szép szerelmes levél. Nem fáj a gyomrod, nem fáj a májad, az egész csak egy szép, poétikus gondolat volt, biztosan elmentél utána jókedvűen vacsorázni, hogy ilyen szépet »alkottál«. És már mondtam, hogy különben is unom ezt a nyavalyás szerelmet és nekem mégis csak az imponál: erő, erő és szenvedély, szenvedély, szenvedély!

»Feleséged.«

Kis fiam.

Igazad van. Az ostoba levelet azért írtam, mert olyan szentimentális hangulatban voltam akkor este. Közben azért megírtam, elismered, hogy semmi komoly halálfélelem nincsen bennem, semmi ilyenre nincs is ok. A multkor rólad álmodtam. Olyan vakító fehér voltál, a bál ruhában, mint akkor — a szemed úgy ragyogott; amint kigyóztál végig a termen a sok moha, lihegő fickóval, engem elöntött a rettenetes vágy, a düh; szerettem volna szép lenni, magas, karcsu, izmos, egy ugrással ott lenni melletted, kiragadni, megforgatni a többiek feje fölött — egyszerre szép is voltam, magas, karcsu, izmos — vittelek, ragadtalak — már valami nagy er-

dőn járunk, már csak törtetem veled ágon, cserjén keresztül; holdfény volt, egy tisztáson letettelek, tő is volt a tisztáson; az Isteni ragyogásban, a mély fák közt, ott fehédtél a fűvön, a tested megnyúlt, nézted, nézted a holdat, a szájad vonaglott, reszketett a vágyakozástól, én pedig letérdeltem melléd a fűbe és sirtam, sirtam. Hát ilyet álmodtam rólad. És fölébredtem. Te rossz, te drága.

Most meg ilyet költöttél. A te leveleden nem volt aláírás, az én levelemin nincsen megszólítás. Különben aláírás se lesz. És a végén megint sirtál. Ha már egyszer valami érzéket akartál költeni, akkor a végén megint sirtál. Ó fiacskám, fiacskám. Az én szájam talán vonaglott, az én testem talán elnyúlt a tisztáson, de te csak sirtál. Hát ez vagy te. Jó, jó, nem haragszom. Olyan vagy, amilyen. De már ha akartál egyszer lenni érzéki, ha már ilyen szép kezdetűt álmodtál, legalább költötted volna végig, egész végig. Könyvmoly, könyvmoly. Síró. Azért mégis csókol

Aranka.

Kicsikém.

Ne váljunk el? Az ember így magányban ráér gondolkozni egyről-másról — talán csakugyan nem vagyunk egymáshozvalók. Erre nézve kérek pontos és kimerítő választ.

A férjed.

Elvámi? Az egész levélváltást úgy látszik nagyon jól tudtad, hová kell kormányozni. Elválásról szó sincs. Ezen most sírj, sírj. Jövök haza holnapután és megpróbálom javítani rajtad. Te töprengő, te javíthatatlan. Csókol

Arankád,

kális kormányt nehéz munkájában. A bunyevác-sokác-párt vezetőségében — az utolsó napokban már többször volt szó erről az eshetőségről, azonban állásfoglalásra csak a klerikális párt és a kormány között folyó tárgyalások befejezése és a klerikálisok végleges döntése után kerül a sor. A bunyevác-sokác-párt vezetőségét főképpen az a kérdés foglalkoztatja, hogy a megegyezés esetén a párt milyen rekompensációkra számíthatna a kormány részéről. A klerikális párt a kormány támogatás ellenértékül tudvalevőleg Szlovénia közigazgatási autonómiáját kapná, sokkal nehezebb volna azonban a bunyevác-sokác-pártnak nyújtandó rekompensációk megállapítása. Ugy tudják, hogy maga a klerikális párt is tárgyal a kormánnyal erről a kérdéssel és a bunyevácok igényét főképpen arra vonatkoznak, hogy megfelelő helyet biztosítsanak számukra a vajdasági közigazgatásban.

A suboticai bunyevác-sokác-pártban nagy várakozással tekintenek a legközelebbi napok politikai eseményei elé.

A Varga-féle kémkedési per a novisadi tábla előtt

Szerdán kezdődik a felebbezési tárgyalás

A mult év szeptember hó 28-án hangzott el az ítélet a Varga-féle kémkedési perben és augusztus 29-én, tehát tizenegy hónap után jutott a nagy per oda, hogy a novisadi ítéletábra megtartsa benne a felebbezési tárgyalást.

A suboticai törvényszéken tizenegy napig tartó izgalmas főtárgyalás után a bíróság, az állam fokozottabb védelméről szóló törvény értelmében Varga György dr.-t 15 évi, Ignác Gyulát 12 évi, Németh Imrét 8 évi, Hajdu Józsefet 10 évi, Vörösbaranyi Mátyást, Dömötör Aladárt és Völgyi János dr.-t 5—5 évi fegyházbüntetésre ítélte. A büntetésből az elítélteknek a vizsgálati fogságból kilenc hónapot kitöltöttnek vett, a bíróság a költségeket pedig behajthatatlannak nyilvánította.

A többi vádlott közül Pospek Ferencet, Sára Szabó Krisztinát, Pálffy Gyulát, Pálffy Istvánt, Nagy Józsefet, Jakab Sámuel, Szedlér Józsefet, Heim Antalt, Tumbász Bélát, Deák Sándort, Varga Kaiser Imrét és Sebestyén Antalt a bíróság felmentette és elrendelte azonnali szabadlábra helyezését.

Az ítélet kihirdetése után az államügyész megnyugodott a Varga Györgyre, Ignác Gyulára és Hajdu Józsefre kiszabott büntetésben, Németh Imre, Vörösbaranyi Mátyás, Demeter Aladár és Völgyi János büntetésének felemelése végett felebbezést jelentett be. Valamint felebbezett a felmentések ellen is.

Az ítélet elhangzása óta elmúlt tizenegy havi időközben Varga György dr. és Ignác Gyula meghaltak, Völgyi János dr. — aki házi őrizetben volt, — megszökött.

Igy az elítéltek közül ezidőszent a fogságban négyen vannak és pedig: Hajdu József, Vörösbaranyi Mátyás, Dömötör Aladár és Németh Imre.

A novisadi ítéletábra szerdán reggel 9 órakor kezd meg a kémkedési per felebbezési tárgyalását.

A suboticai ügyészség fogságában levő négy elítélteket kedden éjjel szállították Novisadra, ahová reggel érkeznek meg, hogy megjelenhessenek ügyük felebbezési tárgyalásán.

A tárgyalás iránt nemcsak Novisadon, de az egész Vajdaságban nagy érdeklődés nyilvánul meg. A tárgyalási teremben csak belépőjeggel lehet megjelenni.

Nyári levélváltás

Írta: Peterdi István

Kedves Feleségem!

Panaszkodom, hogy a levelem nem elég meleg. Hogy nem lángol eléggé; hogy az igazi érzés olyan meleget fejleszt, hogy az felgyújtja a sorokat és az arcába perzsel annak, aki olvassa. Édes kis feleségem. Én erre a következtöt írom. Sohase voltam, de sohase voltam valami nagyon erős, atléta, kicsit mindig hipochonder voltam. Sokszor gondoltam rá, hogy meghalok. Sohase bántam. Meghalok, gondoltam — meghalok. Napoleon is meghalt, Bismarck is. Mind kibirta. Az apám is borzasztó gyáva ember volt; félt a haláltól; mikor haldoklott, eszébe se jutott félni, meghalt szép csendesen.

A halál gondolatával megbarátkoztam. Mostanában érzem, hogy a szívem fáj. A balkaromban is szörnyű fájdalokat érzek. A tifuszmom óta a gyomrom is beteg; a jobboldalamban, a májam táján is szur valami; a lábam olyan nehéz, mint ha ólomból volna. Ugy érzem sokszor, hogy ez komoly. Kicsikém, nem komoly. Nehogy megjedj az istenért, kis csacsi; ez is csak olyan hipochondéria, mint a többi; csak mondom, úgy érzem néha, hogy komoly. Ilyenkor elég a rémület. Csak azt gondolom: és Aranka? És beleizzadok. Hiába gondolom, hogy fogok feküdni szép csendesen; nem tudok semmiről; elmúlik az a harminc-negyven év, amit élhet utánam a többi ember; a kis feleségem is meglesz valahogy, megvizsgálatódik: — nem megy, kis fiam! A multkor ilyen gondolatot sirtam! És

Benes Rómában ismerteti a sinajai határozatokat

Az olasz lapok Magyarország gazdasági újjáépítéséről

Rómából jelentik: A keddi római lapok megemlékeznek arról, hogy Benes cseh külügyminiszter kedden Rómába érkezik és rövidebb-hosszabb cikkekben méltatják a kisantant ez exponált államférfiának látogatását. A cikkek közül a legérdekesebbek a *Tribuna* és az *Idea Nazionale* fejtételei.

A *Tribuna* azt írja, hogy a fiumei kérdéssel folyó tárgyalások kizárólag Olaszországra és Jugoszláviára tartoznak és semmiféle más hatalom, még ha a szláv csoporthoz tartozik is, nincs benne érdekelve. A lap kizártnak tartja Benes közvetítését ebben a kérdésben.

Az *Idea Nazionale* abban látja Benes főfeladatát, hogy megragadja az alkalmat, hogy Magyarországot ezen a kerülő uton a sinajai határozatok hordereiről felvilágosítsa, annál is inkább, mert azokról a hivatalos kommunikáció ellenére is sok kétely maradt fenn. Magyarország szanálásának tervét olasz körökben csak azon az alapon vélik keresztülvihetőnek, amelyet a jóvátételi bizottság ülésén négy hónappal ezelőtt előterjesztett olasz-angol javaslat tartalmaz. Ezt a javaslatot azonban tudvalevőleg Franciaország és a kisantant képviselői nem fogadták el.

Az *Idea Nazionale* vezércikke méltatja azt a jelentőséget, amelyre Benes az európai koncertben szert tudott tenni. Benes és Mussolini megbeszéléseinek legfontosabb tárgya a magyar kölcsön kérdése, amelyet éppen úgy, mint annakidején, az osztrák problémát, a Franciaország által támogatott kisantant politikai problémává változtatott át.

A lap ezután a következőket írja: A Duna mentén fentartandó egyensúlynál szükség van Magyarországra és ezért abba a helyzetbe kell juttatni, hogy minden ellenőrzéstől menten menekülhessen meg a fenyegető összeomlás elől. Az olasz politikának a főpontjait Benes érkezésének előestéjén még egyszer alá kell húzni. Nincs értelme a barátságról, a gazdasági megértésről és hasonlókról szóló frázisok ismétlésének. Mégsem becsüljük alá Benes missziójának értékét és bizonyára mindezeket a kérdéseket gondosan meg fogják beszélni, amennyire bizonyos az is, hogy Mussolini nem fogja Benes elől eltákolni, hogy mire irányul Olaszország szilárd akarat.

Szeptemberben kerül dűlőre a magyar kölcsön ügye

A *Daily Express* párisi jelentése szerint biztosra vehető, hogy a magyar kölcsön ügye szeptemberben dűlőre jut. Kétségtelennek tartják, hogy a jóvátételi bizottság szeptemberi ülésén revízióra veszik az előbbi határozatot és a zálogjogokat olyan feltételekkel függesztik fel, amelyekhez Magyarország is hozzájárulhat.

Eszerint Magyarország pénzügyi ellenőrzés alá kerül, azonban az ellenőrzés keretén nem haladnak túl az Ausztriánál is alkalmazott ellenőrzést. A kisantant ellenzése is csökkenően van a magyar kölcsön ügyében, mert tudatára jutottak annak, hogy súlyos hiba volna, ha az elintézését tovább is halogatnák.

A jóvátételi bizottság határozata után Magyarország azonnal megkapná a kért kölcsönt, hogy pénzügyeit átszervezhesse, önálló jegybankot állíthasson fel és az államháztartást rendbehozza. A pénz folyósítását a pénzkapacitások már előre biztosítani kívánják és készek bizonyos összeget azonnal folyósítani.

Egy semleges állambeli pénzügyi

biztosítást küldeniének ki Zimmermann ausztriai szerepkörének megfelelően. A pénzügyi biztos működéséről jelentést tartozik tenni a népszövetségnek és a nagyhatalmaknak, valamint a kisantantnak.

A kérdés tárgyalását még hivatalosan nem tűzték a népszövetség szeptemberi ülésének napirendjére és Bethlen István gróf magyar miniszterelnök — budapesti jelentés

Franciaország szigorítja a megszállást

A belga válaszigyzék sem visz közelebb a megoldáshoz

A német politikai köröket még mindig Poincaré vasárnapi beszédei foglalkoztatják. Nagy elkeseredést szült, hogy Poincaré alig vette figyelembe Stresemann legutóbbi beszédét, pedig azt remélték, hogy legalább némileg belebocsátkozik a beszéd mélyebb tárgyalásába. Poincaré beszéde alapján különben a *Republique Française* is megállapítja, hogy Poincaré politikája nem változott meg.

Megérkezett Londonba a belga jegyzék

Mint Londonból jelentik, a belga jegyzék hétfőn este érkezett meg az angol külügyi hivatalba. A belga jegyzéktől azonban tartalmánál fogva nem várják a helyzet változását. A belga jegyzék csak megisméltése a francia jegyzéknek és legfeljebb nyomatékosabb felszólítást tartalmaz arra, hogy a szövetséges miniszterek egymással újra tárgyaljanak. A miniszterelnökök valószínűleg csupán Baldwin brit miniszterelnök szabadságának letele után találkozhatnak. Ettől a tárgyalástól azonban nem várnak semmit, csupán az a vélemény alakult ki, hogy Poincaré azt kívánja, hogy őt közvetlenül hallgassák meg a szövetségesek. Mindazonáltal a megegyezés legkisebb lehetőségét sem fogják elmulasztani.

Ma már biztosnak látszik, hogy a brit kormány semmiféle erőfeszítésre nem fogja elhatározni magát a birodalmi tanács összeülése előtt, amelyet Londonba október első hetére hívtak egybe. Bármely politikára is határozza el magát Britannia, szükséges, hogy ezt a politikát az egész nagy brit birodalom magáénak vallja.

A francia kormány rezerváltsága

Párisi jelentés szerint a Quai d'Orsain megcáfolta Stinnes állítólagos tárgyalásainak a híret a fran-

A szegedi ellenkormány és a jugoszláv kormány tárgyalásai

Balla Aladár nyilatkozata a Novostiban — Habsburg József kormányzósága miatt hiúsult meg a jugoszláv-magyar szerződés

Beogradból jelentik: Balla Aladár volt országgyűlési képviselő, azokkal a hírekkel kapcsolatban, amelyek szerint közvetítő szerepet látott Gömbös Gyula ismeretes jugoszláviai orientációjánál, a *Novosti* keddi számában részletesen nyilatkozik a jugoszláv politikai körökkel fennálló összeköttetéseiről és velük folytatott különböző tárgyalásairól.

— Gömbös Gyulával, így kezdődik a sok tekintetben rendkívül érdekesnek mondható nyilatkozat — aki szélső nacionalista, sohasem voltam intim viszonyban és nem is értem, hogyan lehet arra gondolni, hogy közöttünk bármilyen együttműködés is teremtődött.

Ehhez a kijelentéséhez Balla nyomban hozzáfűzi, hogy két ízben már együttműködött ugyan Gömbös Gyulával, — amikor az októberi forradalom után a Károlyi-kormány Balla Aladárt nevezte ki zagrebi követté, Gömbös Gyula szerepelt mellett, mint katonai megbízott — de

szerint — Kállay pénzügyminiszterrel együtt utazik Genfba, ahol mind ezeknek az információknak a hitelességéről meggyőződést kíván szerezni. Együttal genfi tárgyalásait fel akarja használni Bethlen arra is, hogy befolyását érvényesítse olyan irányban, hogy az ellenőrzést a le-szerelésre ne terjesszék ki, mert arra vonatkozólag a békeszerződés ugyanis részletesen intézkedik.

cia érdekeltségekkel és megjegyzték, hogy a német nehézipar lapjai ismét Németország teljes gazdasági összeomlásáról kezdenek írni, amelyet elkerülhetetlennek tartanak és azt tanácsolják, hogy készítsék elő idejében a szükséges randszabályokat a megszállt területek gazdasági megmentésére.

A német politikai körökben is lényeges hangulatváltozás következett be Stresemann beszéde óta. A megindítandó tárgyalásokat nagy érdeklődéssel várják. Viszont azzal vádolják a német kormányt, hogy a rajnai szeparatisták kudarcát ő okozta és így a francia kormány a legmesszebbmenő rezerváltságot tanúsítja a németekkel szemben.

Botrányba fult a rajnai szeparatisták gyűlése

A Havas-ügynökség jelenti Koblenzből: A rajnai szeparatista párt München-Gladbachban, amely a belga megszállási területre esik, gyűlést tartott. Amikor a gyűlésen résztvevők az állomási épületbe léptek, ott több ezer nacionalista és kommunista gyűlt össze. Verekedésre került a sor, s több ember megsebesült. A szeparatisták zöld-fehér-piros zászlaját széttepték és elégették.

Újabb szigorítások a megszállott területen

Elberfeldi jelentés szerint a franciák a vohwinkeli pályaudvaron főszeredik Solingenbe és Langenbergbe vezető szárnyvonalak sínparjait, úgy hogy az angol hidfőhöz való átmenő forgalom számára csupán két sínpar áll rendelkezésre. A franciák intézkedése azzal a következménnyel jár, hogy a határos területen nagy élelmiszerhiány válik érezhetővé.

A megszállott területen egyébként az összes helyeken váratlanul életbe léptették az utazási igazolványok legszigorúbb ellenőrzését.

gyar népnek, ha mint szuverén állam akar élni, akkor meg kell egyeznie a szláv államokkal, elsősorban a délszlávok legintelligensebb népével, a szerbekkel.

Balla részletesen ismerteti nyilatkozatában Kossuth Lajosnak Helly Ignáchoz intézett egyik levelét, amelyben Mihály szerb fejedelemmel folytatott megegyezéséről számolt be és kijelenti, hogy ő szerbbarát politikáját Kossuth Lajostól származtatja. Az ellene emiatt intézett támadásokra azonkívül a következőket feleli:

— Azokat, akik szerbbarátságomért ócsárolnak, emlékeztetem arra, hogy 1906-ban egy magyar küldöttség ment Beogradba, élen éppen Radkosi Jenővel, azért, hogy szerb-magyar közeledést létesítsen. De a legújabb időkben is, amikor megalakult a szegedi ellenkormány, azonnal diplomáciai viszonyba léptünk Jugoszláviával. Sőt még ezt megelőzőleg gróf Károlyi Gyula aradi ellenkormány is elküldte két miniszterét Beogradba a szerb kormánnyal való megegyezés céljából.

Velem együtt először gróf Teleki Pál, azután pedig Belitska hadügyminiszter tárgyalt Beogradban,

mégpedig sikerrel, mert megegyezést kötöttünk Kalefatovics és Nisics vojvodával, amely szerint

a jugoszláv kormány kötelezte magát, hogy jelentékeny fegyveres segítséget nyújt a szegedi magyar ellenkormánynak,

többek között tizenegy vagon különböző hadianyagot és száz darab tizenötcentiméteres ágyút ad a Szegeden megalakult nemzeti hadseregnek.

Elmondja Balla nyilatkozatában, hogy a jugoszláv-magyar egyezség később miért hiúsult meg. Azon a napon, augusztus 7-ikén, amikor a két kiküldött referált a sikeres megegyezésről a szegedi kormánynak, Saint Laumer francia vezérkari százados már bejelentette telefonon, hogy a jugoszláv kormány visszalép a szerződéstől, mert a Budapesten megalakult Friedrich-kormány megsértette az egyezmény legfontosabb pontját, amikor — mint jogforrás — megtette Habsburg Józsefet kormányzóknak és ezzel megtette az első lépést a Habsburgok restaurációjára felé.

Habsburg József tiszavirág-életű kormányzósága miatt hiúsult meg a jugoszláv-magyar szerződés,

és — mint Balla mondja — a budapesti események becsapták az ajtót az áldásos vállalkozás előtt.

— Nem hiszem, — folytatja Balla — hogy szükséges lenne magyarítani, milyen fontossága volna a magyar nép jövőjére nézve, ha meg volna a jugoszláv-magyar szövetség és hogyan állanánk most pénzügyi téren és a határok tekintetében, ha betartottuk volna az 1919 augusztus 2-iki szerződést. Hiszen ebben az időben a jugoszláv-román határon, Belacrkvánál még dörögtek az ágyúk... Érthetetlen, hogy az én politikai akciómat veszélyesnek tartják éppen azok, akik dicsőhimmusszal fogadtak bizonyos embereket, mert azoknak sikerült Prágában egyszer keztefgniok Benessel.

VÁROSI JODÓS
GYÓGYFÜRDŐ
NOVISAD
PENZIÓ RENDSZER
KITÜNŐ ELLÁTÁS ÉS SZOBÁK
ISZAPKEZELÉSEK, SÓSFÜRDŐK, HYDROTHERAPIA, RÖNTGEN-LABORÁTORIUM,
KVARCLÁMPA, DIATHERMA ÉS VILLAMOS KEZELÉSEK. — ALLANDÓ FÜRDŐORVOS
NYITVA EGÉSZ ÉVBEN — TÉLIKURA

Daszkalov gyilkosát nem adják ki Bulgáriának

A gyilkos macedon vallomása

Prágából jelentik: A Daszkalov volt prágai bolgár követ elleni merénylet ügyében a hatóság tovább folytatja a szigorú nyomozást. Hétfőn részletesen kihallgatták a gyilkost.

Nikolov Atanáz, egy 26 éves szófiai származású macedon, hétfői kihallgatása során elmondta, hogy már hónapokkal ezelőtt elhatározta, hogy agyonlővi Daszkalovot, mert belügyminiszter korábban több macedont agyonlőtetett. Nikolov vonakodott születési helyét bevallani és kihallgatásánál csak azt mondta: — Irjatok csak Macedóniába, hogy Daszkalov egy macedon keze által el-
est.

A merénylő elmondta még, hogy Bulgáriában nem volt alkalma tetteinek végrehajtására és ezért Románián, Magyarországon és Ausztrián keresztül Prágába utazott. Minthogy Daszkalovot nem ismerte személyesen, megfigyeléseket tett és vasárnap, amikor a Svéd-uccában Prága-Smichovban három férfival találkozott, akik közül az egyikben a fénykép után Daszkalovot vélte fölismerni, elővette a zsebében lévő képeslaphól származó fényképet és összehasonlította a szembejövő férfiakkal, majd előrántotta revolverét és háromszor rálőtt Daszkalovra.

A merénylő a kihallgatás ideje alatt nagy öntudatossággal beszélt és öröme-
nek adott kifejezést, hogy merénylete sikerült. A vizsgálatot szándékos emberölés miatt indították meg Nikolov ellen és nem valószínű, hogy a gyilkost kiszolgáltatják Bulgáriának. Daszkalovot Prágában temetik el.

Daszkalov az utóbbi időben ismételt kapott leveleket a macedon bizottságtól, amelyekben bejelentik, hogy halálra ítélték. Ezért Prágában őriztette a rendőrség és bár meggyilkolását nem tudta megakadályozni, a felügyelettel elérték azt, hogy a merénylet tettesét nyomban elfoghatták.

változtatni, megígérte, hogy az át-helyezés idejét meghosszabbítja és az ügyet a minisztertanács elé terjeszti azzal, hogy újabb királyi ukázzal az iskolát hagyják meg Somborban.

A küldöttség meglepedéssel vette tudomásul a miniszter választát, mert így remélhető, hogy az iskolának körülbelül háromszáz tanulója zavartalanul folytathatja tanulmányait.

Excellenciás asszonyok ingyen-részvényei

Friedrich István leleplezi gróf Bethlen Istvánné és Vázsonyi Vilmosné üzleteit — Felszínre kerül ismét az Eskütt-ügy

Ulain ellen titokban elejtették a vádat

Budapestről jelentik: A Gömböscsoporttal legutóbb kibővült keresztény ellenzéki blokk újabb rohamra készül a magyar kormány ellen és a támadási pontot úgy választották meg egyúttal, hogy a liberális ellenzék nagy része is kénytelen legyen velük tartani: újból előveszik a részvénypanamát — amely miatt a nemzetgyűlést tudvalevőleg el kellett napolni — és a többi elítült panamákat. A fajvédők adatait Friedrich István fogja a nemzetgyűlésen bemutatni és mint a keresztény ellenzék félhivatalosának jelentéséből kiderül, szóvá kívánja tenni azokat a híreszteléseket, amelyek szerint gróf Bethlen István miniszterelnök felesége, valamint Vázsonyi Vilmosné is kompromittálva vannak a részvénypanamában. A Nemzeti Sajtótudósító Iroda kommunikéje erre vonatkozóan így hangzik:

— A keresztény ellenzéki blokk vezetői ma megbeszélést tartottak, amelyen megvitatták a pártszövetségnek legközelebbi jövőben való magatartását. Friedrich István fontos bizonyítékok birtokába jutott, a melyek arra vallanak, hogy aktív politikuskok és egyes pénzintézetek között a legitim üzleti összeköttetések határait messze túllépő viszony fejlődött. E politikuskok maguk is érezhetők e kapcsolatoknak politikai szereplésükkel össze nem férő voltát, mert női hozzátartozóik utján bonyolítottak le bizonyos dolgokat. A megnevezett levelek közül két ma is fontos szerepet vivő aktív politikus feleségének adatait vizsgál, egy levélben pedig egy régebben lemondott miniszter feleségének neve olvasható. Az érdekesebb levelek közé tartozik az is, amelyet a budapesti államrendőrség egyik vezető tagja írt az egyik pénzintézetnek s ebben bizonyos értékpapiroknak kibocsátási áron való átengedését kérte. A keresztény ellenzék az erkölcsi hanyatlásnak e jelenségeit feltétlenül szóvá fogja tenni a nemzetgyűlésen és ennek kapcsán szó fog esni az Eskütt-ügyről, melynek elikkasztására sok hamis magyarázatot terjesztettek, azonban nem az a miniszter keverődött bele, akit a kormány párti hírtovábbítási szervek emlegettek ezzel az ügyvel kapcsolatban. Friedrich István szóvá kívánja tenni Zákány Gyula volt nemzetgyűlési képviselő ügyét is, aki jogerősen vád alá volt és van ma is helyezve, de aki ennek ellenére utlevelet kapott Amerikába. sőt azok a jótékony kezek, amelyeknek okuk lehetett Zákány vallomásától félni, még tiszmüllő magyar koronát is adtak a panama-ügyek e koronatanulmányok utiköltségre. A Zákány-ügy szerves összefüggésben van az Eskütt-ügy körül mutatkozó tusszó szándékkal és sülyesztéssel. A keresztény ellenzék az ország színe előtt akar bevilágítani abba a központi panama-eltusszó szervezetbe, amely egyik fontos megakadályozója az erkölcsi konszolidációnak. Ugyanerre a lapra, az erkölcsi konszolidáció hiányára vall az is, hogy az ügyészség Ulain Ferenc dr. ellen megszüntette az eljárást, melynek megindítását Nagy Emil dr. igazságügyminiszter a kormányzópart és a liberális ellenzék egybefonódott tapsai közben jelentette be a nemzetgyűlésnek. A keresztény ellenzéki blokk felfogása szerint azért ejtették el Ulain Ferenc ellen a vádat, hogy ezzel lehetetlenné tegyék a lekötézési ügynek bíróság előtt való leszögezését és bizonyítást.

Az igazságügyminiszter cáfol Budapestről jelentik: Nagy Emil igazságügyminiszter egyik estilap keddi számában megcáfolja azt az állítást, hogy dr. Ulain Ferenc ellen megszüntették volna az eljárást. Politikai körökben az a hír van elterjedve, hogy a nemzetgyűlés szerdai ülésén újból elnapolják a nemzetgyűlést novemberig, mert így akarja a kormány megakadályozni, hogy a fajvédők a részvénypanama ügyét feszegethessék.

„Horvátország Kossuthja“

A rosszul informált angol sajtó Radicsról — Az angol lapok szerint új középeurópai konföderációt tervez — A jugoszláv kormány nem intézett jegyzőket Angliához Radics utelvele miatt

Az angol sajtó Radics Istvánnak Londonba érkezése alkalmából behatóan foglalkozik a szerb-horvát helyzettel és Radics politikai szereplésével. A horvát parasztpárt vezéréről és törekvéseiről a londoni újságok nem a legtájékozottabban számolnak be — alkalmasint nem ismerik ki magukat Radics szokásos egymásnak ellentmondó s szándékosan homályos programnyilatkozatai között — és olyan hirdadásokat közölnek a horvát parasztpárt programjáról, amelyek egészen bizonyosan Zagrebben keltenék a legnagyobb meglepetést. Egyik angol lap például, amelyik egyébként — nem tudni mi alapon és főként mennyi joggal — Kossuth Lajossal hasonlítja össze Radicsot, ezt írja, hogy a horvátok Ausztriával és Magyarországgal akarnak konföderációra lépni, amiről pedig eddig a Radics-párt programjaiban

nemcsak soha szó sem volt, hanem az ilyen feltevést is erőlyesen és felháborodással utasítottak vissza minden alkalommal.

Az angol sajtó véleményét az alábbiakban ismertetjük, hangsúlyozzuk azonban, hogy az angol sajtó fantasztikus hírei csak a tájékozatlanságon alapulnak, mert merőben ellenkeznek a lényeges helyzet feltételeivel s a horvát köztársasági párt programjával és ideológijával.

Az angol közvélemény vezető-lapja a Times, azt írja, hogy Radics rendkívül nagy népszerűségnek örvend a horvát parasztság körében és pártja nagy többséggel jutott Horvátországban, úgy az alkotmányozó gyűlési, mint a parlamenti választásoknál, Radics eleinte a federalizmust hirdette a beogradi kormány centralizmusával szemben, jelenleg azonban köztársasági elveket vall és teljes szaktitást akar, Zagreb és Beo-

grad között.

A legelterjedtebb bulvár-sajtóorgánom, a Daily Mail Radicsot „Horvátország Kossuthjának” és „Középeurópa vihar-madarának” mondja. Ismerteti azt a küzdelmet, amelyet Radics Beograddal folytatott Horvátország autonómiájának kérdésében. Mielőtt távozott volna Horvátországból, kiáltványt bocsátott ki híveivel, amelyben arra szólította fel őket, hogy szavazzanak a független horvát köztársaságra. Valódi célja — írja a lap — ismeretlen, de hir szerint most Ausztria és Magyarország felé fordította tekintetét és ezekhez az országokhoz kíván csatlakozni, szabad konföderáció keretében az egyenjogúság alapján. A horvátok ugyan rokonszaj a szerbekkel, de Radicsék avval érvelnek, hogy a fajrokság nem sokat nyom a latban ott, ahol a két fél kultúrája egymással ellenlábás és sohasem lesz harmonikus.

A Morning Post szintén hosszabb cikkben ismerteti a horvátországi állapotokat és Radics külföldre távozásának politikai előzményeit. Radics most a független horvát köztársaságot hirdeti, — írja a lap — de addig is, amíg a federalizmust vallotta, sokszor célozt annak lehetőségére, hogy Horvátország teljesen szakítson Szerbiával és gyakran hangoztatta, hogy alkalomadtán kész volna belépni a dunai államok konföderációjába, amelyből Szerbiát kizárnák.

Radics és György herceg ügye

Budapestről jelentik: Radicsnak György herceggel folytatott állítólagos közös akciójáról a budapesti lapok közleményei alapján — mint ismeretes — megemlékezett a beogradi sajtó is és ebben az ügyben a beogradi félhivatalos Avala-ügynökség a következő nyilatkozatot bocsátotta ki:

— Azok a hírek, amelyeket a magyar lapok a közelmúltban Radicsnak, a horvát parasztpárt vezérének és György hercegnek állítólagos közös akciójáról közöltek, nevetségesek és a jugoszláv sajtóban a legkisebb visszhangra sem találják. Ugyancsak magyar lapok tudni vélik, hogy a beogradi kormány a budapesti angol diplomáciai megbízottakhoz és a zagrebi angol konzulátushoz demarsot intézett. Az Avala-ügynökség abban a helyzetben van, hogy kijelentheti, hogy nemcsak nem történt semmi ilyen demars, hanem semmi kétség sem merült fel Britannia képviselőinek korrekt magatartása tekintetében. A magyar lapok tendenciája, amedőn ilyen híreket találnak ki, teljesen átlátszó.

A nyilatkozatra a magyar kormány félhivatalosa, a Magyar Távirati Iroda a következő válasz-nyilatkozatot bocsátotta ki a legutóbbi napokban.

— A Radics és György herceg közötti meg egyezésről szóló hír bécsi forrás alapján került a magyar lapokba, viszont a magyar sajtóban megjelentek azok a hírek, amelyek a beogradi kormányban az angol kormánytól és annak diplomáciai képviselőinél Radics szökése ügyében tett lépéseiről szóltak, a Grazer Tagespost-ból jutottak a magyar sajtóba, amely körülményt a lapok világosan fel is tüntették. Megállapítható tehát, hogy az Avala-ügynökségnek hirasáról szóló vádja teljesen alaptalan.

Nem helyezik Pancsevóra

a sombori kereskedelmi iskolát

Sombori küldöttség a közoktatásügyi miniszteriumban

A Bácsmegyei Napló még régebben megemlékezett arról, hogy a közoktatásügyi minisztérium a sombori felső kereskedelmi iskolát, a mely, negyven éve áll fenn és 1920-ban államosították, királyi ukázzal Pancsevóra helyezte át. A rendeletet még Priblicsevics minisztersége idején adták ki, de később elhalasztották az iskola áthelyezését.

Néhány héttel ezelőtt azután újabb rendelet érkezett Somborba a közoktatásügyi minisztériumtól. A rendelet szerint az iskolát szeptemberig át kell helyezni Pancsevóra és így az idej iskoláévben már megszűnik a felső kereskedelmi iskola működése. A múlt héten megtartott városi közgyűlésen foglalkoztak az újabb miniszteri rendelettel, amely ellen élesen tiltakoztak, majd elhatározták, hogy valamennyi politikai párt bevonásával küldöttséget menesztenek Beogradba a rendelet visszavonása érdekében. Amennyiben pedig a küldöttség nem járna eredménnyel, a Lloyd az iskolát saját költségén fogja továbbra fentartani.

A küldöttség hétfőn utazott Beogradba, ahol Lallosevics Jócó, Sombor város országgyűlési képviselője vezette a közoktatásügyi miniszter elé. A miniszter előtt a küldöttség előadta kérelmét és kijelentette, hogy a már negyven év óta fennálló iskolához ragaszkodik Sombor város. A miniszter meghallgatta a küldöttséget és kijelentette, hogy arról nem volt tudomása, hogy az iskola negyven év óta fennáll, úgy tudta, hogy csak 1920-ban létesült. Mint-hogy a királyi ukázt nem lehet meg-

Ha 1 fuvarlevelén 10 dinár többlet van 100 fuvarlevelén 1000 dinárt mentünk meg Önnek

Ha fuvarleveleit felülvizsgálatra bocsátja. Eddig már száz-ezreket fizettünk vissza. Ügyeljünk a címre!

"TARIF" D.D. SUBOTICA

Elitelték a romlott húst áruló henteseket

A közegészségügyi hatóság ellenőrzi a piaci élelmiszereket

Néhány héttel ezelőtt a szubotocai rendőrséghez feljelentés érkezett több hentes ellen, akik romlott húst és romlott húsból készült kolbászt árulnak. A rendőrség a feljelentés alapján nyomozást indított ebben az ügyben. A nyomozás folyamán a hatósági állatorvosok hat szubotocai hentesnél találtak romlott húst, akik ellen megindították az eljárást.

A rendőrség közegészségügy elleni kihágásért vonta őket felelősségre és a kedden megtartott tárgyaláson Molnár Megyeri Antalt, akinél 18 kilogramm romlott húst és nagy mennyiségű romlott húsból készült kolbászt találtak, valamint Liszák Antal hentesmestert tíz napi elzárásra és kétszáz dinár pénzbüntetésre ítélte a rendőrség.

A többi négy hentesmestert a rendőrség szintén kisebb büntetéssel sújtotta. Az egészségügyi hatóság ezzel kapcsolatban tervbe vette, hogy ezentúl rendszeresen ellenőrzi a piacokat és nagy gondot fordít arra, hogy a közönséghez csak tiszta és közegészségügyi szempontból kifogástalan élelmiszerek kerüljenek a piacokról.

A jugoszláviai németek kétszáz éves bevonulásának emléknapja

Belacrkváról jelentik: Augusztus 25-ikétől 27-ikéig zajlott le nagy és díszes ünnepek keretében a fehértemplomi németek bevonulásának 200 éves emléknapja. A vonatok már 24-ikén zsufolva érkeztek és máskor oly csendes kis város lázas, forgalmas világváros képét öltötte fel. Hatezer ember sereglett össze a németek nagy ünnepére a Bánátról, Szerémségből és Szlovéniából. A német Kulturbund titkárja, dr. Grasl, a vezérek, dr. Krafft, Heinrich, dr. Bartmann, dr. Neuner és dr. Muth Gáspár Temesvárról, országgyűlést képviselők.

A kormányt és a hatóságokat is meghívták, de sem a kormány, sem a hatóságok nem képviseltették magukat.

21-ikén a Kulturbund tartotta szokásos évi közgyűlését. Este a belacrkvai férfi dalegylet előadta a »Három a kislány« című operettet telt ház előtt nagy tetszés mellett. Másnap reggel a »Fehér« katolikus templomban istentisztelet volt, utána ünnepi gyűlés volt a templom előtt, a melyen dr. Kuhn Ferenc helybeli ügyvéd tartott szép beszédet. Rövid vonásokkal esetezte a svábok bejövételét, kiemelte a svábok érdemeit, kulturmunkáját a Bánátról és a gyűlés táviratilag felelte ki lojalitását az uralkodó család iránt. Dél előtt tíz órakor felvonult az ünnepi menet, egy lovagló csapat, régi sváb öltözékben; egy csoport a Schwartzfeld vdékéről való öltözetben; turin-gial öltözetben, elszázi, badeni, lotharingiai, pomeráni és más jellegzetes népviseleti öltözetben vonultak fel festői csoportokban a tizenegy német telepés község elvonulása után, gyerek és lánycsoportok díszes és korhű ruhákban, jelmezekben, virágokkal feldíszítve, lovasok, kertészeti csoport a kertészet és szőlőgazdasági termékeivel, egy kocsi szőlőpréslési eszközökkel, a kádárok és aratók kocsija, aratókkal és aratóknokkal, lakatosok és sok egyéb kocsi, egyik szebb a másiknál, mindegyiken szebbnél-szebb lányok és asszonyok.

Délben 500 terítékes közös bankett volt. A banketten az első felköszöntő a királynak szólt, utána dr. Grasl, dr. Krafft, dr. Muth és mások tartottak lelkes, meleg szókkal beszédeket. Délutánénekverseny volt a különböző németénekegyesületek kö-

zött, a Kulturbund díjért és a sirmiai tornászoknak tornaversenye.

Este színelőadás volt a Burg nagytermében. Színpadra került »A község harang nélkül« opera a németeknek a bánátról való benyomulása idejéből, előadta a verseci német férfi dalegylet műkedvelőket megszervező tulhaladó művészettel.

Az utolsó napon megkezdődött a vendégek visszautazása. A házakon lobogók lengtek, a »blózerok« egész nap szóltak és a város ünnepi díszben, virágban és muzsikában uszott. Az ország németiségének ez a három nap örökké kellemes emléke marad.

Atözsdejáték titkaiból

Hogyan kereshetnek a tőzsdén kevesen milliárdokat és hogyan veszíthetik el sokan egész vagyonukat

A következőkben két osztrák papír felhajtásáról és letéréséről mondunk el minden kommentár nélkül érdekes kulisszatitkokat. Aki olvasni tud, az sokat tanulhat ezekből a történetekből, amelyekből kiderül az, hogy ugyanazon a részvényeken, amelyekben a nagystílű fezőrök milliárdokat keresnek, ugyanabban az időben a nagyközönség egész vagyonát elveszítheti.

Az első történet az Osztrák Hitel kárrierjéről szól. Az Osztrák Hitel részvényei ez év márciusában a bécsi tőzsdén 50.000 koronán állottak. Ekkor azonban a részvények hirtelen emelkedni kezdtek, anélkül, hogy erre ok lett volna. Az Osztrák Hitelhez közelálló körök azt híresztelték, hogy a külföldi kapitalisták érdeklődnek az Osztrák Hitel iránt és a bécsi Rothschild-ház bankjának vállalatai is nagy konjunktúra előtt állanak a Ruhr-megszállás következtében. Ezekre a híresztelésekre természetesen a nagyközönség emelkedő kurzuson kezdte vásárolni az Osztrák Hitel részvényeit. Ugyanakkor azonban, amikor a publikum a bécsi tőzsdén egyre emelkedő kurzusok mellett vásárolták az Osztrák Hitel, a Kreditanstalt igazgatósága, mivel pénzre volt szüksége, külföldi tőkéseknek olcsó árfolyamon adott át tekintélyes részvénypaketteket. Természetesen mindez titokban maradt, a közönség csak arról értesült, hogy előkelő külföldi tőkések is nagy paketteket vettek át az Osztrák Hitelből, azt azonban nem tudta, hogy az átvétel milyen kurzusok mellett jött létre. A nagyközönség bizalma az Osztrák Hitel iránt még inkább fokozódott, amikor a nyitni színen megjelent Cyprut, a fiatal román fezőr és 50.000, 100.000, 70.000 és 100.000-es kurzusokon korlátlan mennyiségben vásárolta a Kreditanstalt részvényeit. Mindenki azt hitte, hogy Cyprut majorizálni akarja a bécsi Rothschild-ház bankját. A fiatal román fezőrnek azonban esze ágában sem volt ez, Cyprut jól számított, tudta jól, hogy a Kreditanstalt a részvényeket majd tőle jó drágán visszavásárolja, mivel a Rothschildoknak nem fog konvenálni az, hogy Cyprutal megosszák bankjuk vezetését. Cyprut tehát biztorta ment és a tájékozatlan nagyközönség részvételével sikerült az Osztrák Hitel árfolyamát ez év júliusában 400.000 osztrák koronára felverni. Rövid négy hónap alatt az Osztrák Hitel árfolyama a bécsi tőzsdén tehát megnyolcsorozódott. A részvény szenzációs áremelkedése folytán a nagyközönség még 400.000-es kurzuson is vásárolta az Osztrák Hitel részvényeit. Ekkor azonban Cyprut már kiszállt az Osztrák Hitelből és azokat a részvényeket, amelyek 100.000-es kurzuson alul vásárolt, 400.000-ért piacra dobta. Így azután az Osztrák Hitel részvényei 400.000-ról rövid két hét alatt 300.000-re csökkentek. Cyprut még a 300.000 kurzuson is milliárdokat keresett, rengeteg kistőkés azonban a hirtelen esés folytán elvesztette egész vagyonát. A kik a megvásárolt részvényeket nem tudták kifizetni, azok mindenüket elvesztették, akik pedig kifizették és átvették, azok mostan nem tudják eladni, mivel egyébként befektetett pénzüik negyedrészét elveszítik. Így tehát

ugyanabban az időben, amikor Cyprut, valamint néhány társa, így Meisl Gyula és Jaques Brenner, de maga a Kreditanstalt is milliárdokat kerestek az Osztrák Hitel szédületes emelkedésén, a nagyközönség, amely ebben a részvényben spekulált, egész vagyonát elvesztette.

A másik tanulságos eset a Bodenkreditanstalt részvényeivel van kapcsolatban. A Bodenkreditanstalt vezérigazgatója, Weiner a tavasszal Amerikába utazott, hogy ottan pénzt szerezzen az intézet számára. Weiner igazgatónak sikerült Amerikában bizonyos tranzakciókat lebonyolítani, Angliában is elhelyezett Bodenkreditanstalt-részvényeket, azok a tendenciózus híresztelések, amelyekkel a Bodenkreditanstalt részvényeit felhajtották, nem váltak valóra. A Bodenkreditanstalt igazgatósága minden eszközt igénybe vett, hogy a részvényeket felhajtja. Így egy szép napon szenzációs cikk jelent meg az egyik kora délelben megjelenő bécsi napilap első oldalán, hogy Henry Ford, Amerika leggazdagabb embere Bécsbe érkezik, mivel érdeklődősséget akar létesíteni a Steyr autót gyártó Waffenfabrikával, a Bodenkreditanstalt egyik-másik vállalatával. Ilyen és hasonló híresztelések következtében a Bodenkreditanstalt részvényei rövid két hónap alatt 500.000 osztrák koronára emelkedtek. Ekkor azután Weiner vezérigazgató és a többi nagy spekulánsok kiszálltak belőle, úgy hogy ma a Bodenkreditanstalt részvényei 400.000—420.000 között ingadoznak. A nagyközönség tehát Sieghardt bankjának részvényein is elvesztették pénzüket ugyanakkor, amikor a matadorok milliárdokat raktak zsebre.

Ugyanaz, amit az Osztrák Hitelről és a Bodenkreditanstalttról részletesen elmeséltünk, a bécsi tőzsde többi bankpapírjainál is lejátszódott. A kusbanknál ez a manőver azonban még lelkismeretlenebb volt, mivel ezeknél a papírosoknál a legszegényebb osztály vesztette el pénzét. A törpebankok részvényeit ugyanis az év elején 1000 koronával dobták a piacra. Így azután a legszegényebb hivatalnoknak is módjában volt, hogy a később 10.000 koronára felhajtott törpebank-részvényeket megvegye. Ha figyelembe vesszük azt, hogy 10.000 osztrák korona 75 békebeli fillért ér, ugy lehetleg állapítani azt, hogy milyen belértéke lehet azoknak a papíroknak, amelyeket a legszegényebb osztályok nyakába sóztak úgy, hogy árfolyamukat 7—8 békefillérről 75 fillérré verték fel. Természetesen ezek a törpebankok még ezen a kurzuson sem tudtak stabilizálódni és így minden kétséget kizárólag meg lehet állapítani a tendenciát, hogy ugyanis ezeknek a részvényeknek piacradobásával és felhajtásával az volt a cél, hogy a legszegényebb néposztály fillérével is néhány spekuláns zsebeibe kerüljenek.

Letartóztatták

a rigicai postamesternőt

Postahivatalból szemetes lada

Rigicáról jelentik: A rigicai postahivatal működése ellen már régebb idő óta állandóan érkeztek feljelentések a noviszadi postaigazgatósághoz. A feljelentések szerint a rigicai postahivatalhoz érkezett leveleket nem kézbesítették, az ott feladott postai szállítmányokat nem továbbították, a levelek nagy részét a postahivatal vezetője, Berkovics Olga postamesternő felbontotta és önkényesen cenzurázta. A noviszadi postaigazgatóság a napokban elrendelte a rigicai postahivatal ellen a vizsgálatot, amely négy nappal ezelőtt meg is kezdődött.

A vizsgálat lefolytatására kirendelt tisztviselők megállapították, hogy a feljelentések nem voltak alaptalanok. Az egyik hivatali szobában, a feladott és érkezett levelek és pénzküldemények óriási halomban heverték a padlón, tíz és százdináros bankjegyek szétdobálva feküdtek a levelek és csomagok között. Két hónappal ezelőtt feladott postai szállítmányok voltak találhatóak a szo-

bában művészi rendetlenségben szétszórva.

A négy napos vizsgálat folyamán eddig több ezer levelet továbbítottak el, amelyek már hetek óta heverték a regőcei postán. A rovincsolás alkalmával megállapították, hogy a postahivatal pénztárában tizenegyezer dinár hiány van. Kiderült az is, hogy Berkovics Olga postamesternő teljesen elhanyagolta a hivatalát, jóformán feléje sem nézett és csak arra az egyre volt gondja, hogy minden hónap elején beküldje fizetési nyugtáját a noviszadi postaigazgatósághoz.

Berkovics Olgát letartóztatták és be szállították a sombori ügyészség fogházába.

Egy sentai földbirtokos holttestét fogták ki a Tiszából

Sentáról jelentik: Hétfőn délelőtt a tiszai halászhalk egy idősebb férfi holttestét fogták ki a vízből. Értesítették a rendőrséget, ahol megindították a nyomozást. A holttestet be szállították a hullaházba, ahol felboncolták. A boncolás alkalmával a holttesten külső erőszak nyomait találtak.

A nyomozás folyamán kiderült, hogy a holttest Horváth János 48 éves sentai földbirtokosé, aki még pénteken eltűnt. Horváthnak Senta határában van a birtoka, ahonnan pénteken reggel elindult a városba, ahonnan nem is tért többé vissza. Ruháj megmotozása alkalmával megállapították, hogy hiányzik a pénztárcája és egyéb értékei is. A rendőrségnek az a feltevése, hogy a földbirtokos rablóátadás áldozata, akit előbb leütöttek, majd amikor kirabolták, bedobták a Tiszába. A rendőrség széleskörű nyomozást indított a tettesek kézrekerítésére, a kik valószínűleg Magyarország felé menekültek.

Operett-premier

Szivácon

Helyi szerzők sikerei

Szivác kicsi, jelentéktelen falu, Sombor alatt, sváb telepések lakják, akik rövid idő alatt vasszorgalommal jómódu gazdák lettek. Szivác most egy idő óta nevet szerzett magának. Nem jó boráért, buzájáért, vagy paprikájáért kapott hírnevet Szivác. Egészen szokatlan tulajdonságáért lett Szivác község nevezetes: a műkedvelőgárdája révén.

Szivác községben kevés magyar él, német és szerb gazdák lakják és mégis Szivác az egyetlen falu ezen a vidéken, ahonnan elindult és ahol kivirágzott a falusi magyar színjátszás.

Két évvel ezelőtt alakult meg Szivácon Sztankovics Kornél dr. orvos vezetése alatt a sziváci műkedvelő gárda és azóta számos értékes taggal gyarapodott a kis csapat. Sztankovics (Szentleky) Kornél írói kvalitásait már régóta ismeri az olvasóközönség a Bacsmegeyi Napló hasábjairól. Nemrégiben mutatta be a sziváci műkedvelő gárda eredeti pantominját. A sziváciak az első sikereken felbátorodva ellátogattak a szomszéd községekbe is, ahol mindenütt szeretettel, telt házzal fogadták őket.

Szombaton este ismét premier estje volt Szivácnak. Schmiedt József jónévű karmester Csillaghullás című kis operettjét mutatták be óriási sikerrel. A darab szerkezeti és zenei felépítése, főként muzsikája, fülbe-mászó dallamai dicsőretére válik Schmiedt Józsefnek és dicsőségére Szivácnak. Az operett után még Karinthy »Büvös szék« című humorisztikáját adták elő mindvégig állandó derűltség mellett. Az előadást a jövő héten meg fogják ismételni.

HIREK

— **Miniszterek a királynál.** Beogradból jelentik: Kedden *Nincsićs* Morncsilló külügyminiszter és *Sztojadinovic* pénzügyminiszter Blédebe utaztak, ahol szombaton kihallgatáson jelennek meg a királynál. Janjics vallásügyi miniszter szintén elutazott Beogradból — magányban.

— **Aláírták a Déli vasút felosztásáról szóló egyezményt.** Beogradból jelentik: Rómából érkezett jelentés szerint *Antonovic* jugoszláv követ aláírta a Déli vasút felosztásáról szóló egyezményt, amelyet Olaszország, Magyarország és Ausztria megbízottjai aláírtak.

— **Elhalasztották az olaszországi választásokat.** Rómából jelentik: *Mussolini* közölte a sajtóval, hogy az új választásokat bizonytalan időre elhalasztotta.

— **Kinevezés.** Az igazságügyminiszter *Tomasev* Szvetozart a vrsaci járás bíróságához jegyzővé nevezte ki.

— **Priza tengernagy rendelkezési állományban.** Beogradból jelentik: *Priza* Dragutin ellentengernagyot a király ukázzal fölmentette a Bocche di Cattaro-i parancsnokság alól és rendelkezési állományba helyezte. Bocche di Cattaro parancsnokává *Milosevic* Dragomir tábornokot nevezték ki.

— **A mérlegeltek hitelesítése.** Beogradból jelentik: A kereskedelmi miniszter már aláírta a mérleghitelesítésről szóló szabályrendeletet, amely az egész országra vonatkozik. A rendelet szerint a hatóságok szigorúan ellenőrzik a mérlegeket.

— **A német szenátus elnöke Genfbe utazott.** Danzigból jelentik: *Salm* szenátusi elnök a Népszövetség felé Genfbe utazott.

— **Tizenegy postai autó érkezett Németországból.** Novisadról jelentik: Kedden Németországból a jóvá-tétel számlájára uszályhajón tizenegy postai automobil érkezett. Ezeket az autót a Vajdaságban és Délserbiában fogják szétosztani. Az autók Subotica is kap két gépét.

— **Az orjuna-front halottja.** Novisadról jelentik: *Filipovic* Rádó, az Orjuna tagja, aki a srnaosok és orjunisták vasárnapi verekedése alkalmával súlyosan megsebesült, *belehalt sérüléseibe.* Szerdán helyezik holttestét örök nyugalomra.

— **Meddig viselheti Kemal a fővezéri címet?** Konstantinápolyból jelentik: Az angorai nemzetgyűlés kimondta, hogy *Kemal* pasa fővezéri címet mindaddig viselheti, amíg nem rendezik a tengerszorosok és Moszul kérdését.

— **Véget ért a görögországi munkássztrájk.** Athénből jelentik: Az általános sztrájk hétfőn véget ért. A kormány megígérte, hogy a szakszervezetek felosztására vonatkozó rendeletét bizonyos feltételek mellett visszavonja.

— **Meteorológiai jelentés.** A budapesti Meteorológiai Intézet közlése szerint változékony, egyes helyeken pedig tulnyomóan száraz idő várható, későbbi hőemelkedéssel.

— **Halálozás.** Subotica város volt polgármester-főispánjának, dr *Matievics* István királyi közjegyzőnek 19 éves leánya, *Matievics* Zsuzsa hétfőn elhunyt. A közszeregetben álló, fiatalon elhunyt leány családja iránt városszerte ószinte részvét nyilvánul meg. *Matievics* Zsuzsát kedd délután 3 órakor temették a palicsi *Matievics* villából.

— **Feltört üzlet.** Novisadról jelentik: Hétfőről keddre virradó éjjel ismeretlen tettesek feltörték *Vilokics* Drága futtakai divatárú üzletét és a *Wertheim-szekerényből* 30—40.000 dinár pénzt raboltak el. A rendőrség nyomában van a tetteseknek.

— **Tovább tartanak a marokkói zavargások.** Madridból jelentik: A spanyol kormány erélyes kézzel igyekszik a lázadást letörni. Tiferaint körülfűrészt befejezték és az ellenséges láncot szétszakították. Az *»España«* nevű páncélhajó *Melilla* mellett zátonyra futott és a helyzete kritikussá vált. A felkelők megtámadták Tetuan mellett a kormánycsapatok egy különítményét. Az összeütközésnek kilenc halottja van.

— **Fiatalkorú bűnös.** Becskerékéről jelentik: *Veszelin* M. melencei vendéglős 16 éves fiának 1032 dinárt adott át azzal a megbízással, hogy a pénzzel egy sörszámlát fizessen ki Becskeréken. A fiu a pénzt elmulasztotta. A kiskorúak bírósága kedden tárgyalta ezt az ügyet és a bűnbe esett fiut két havi fogházra ítélte.

— **Fölmentett vádlott.** Becskerékéről jelentik: *Adamovic* Jelena temesvári illetőségű nő a becskeréki ügyészség fogházában volt elzárva, azzal a váddal terhelten, hogy több orosz menekültet megzsarolt. A bíróság kedden tárgyalta a bűntudat és *Adamovic* Jelenát fölmentette és azonnal szabadon bocsátotta.

— **A belgák kiutasítják a német bányászokat.** Kölnből jelentik: A belga hatóságok legutóbb nyolcvan bányászaladot kiutasítottak.

— **A vrsaci vendéglősök a luxusadó ellen.** Vrsacról jelentik: A vrsaci városi tanács nemrégiben életbe léptette a vendéglői luxusadót, amely esti tíz óra után négy, tizenegy óra után öt és hajnali egy óra után ötvenhat dinár. A luxusadó életbe lépése óta a vrsaciak este valóságban bojkottálják a vendéglőket és így a vendéglősök érzékeny kárt szenvednek. Vasárnap a vendéglősök testületileg fölkeresték a város polgármesterét és a luxusadó eltörlését kérték. Amíg a városi tanács dönteni fog a kérelem felett, addig Vrsacon este tíz órákor záróra van a vendéglőkben.

— **Javítják a bánáti országutakat.** Becskerékéről jelentik: Torontál és Temes vármegye törvényhatósága elhatározta, hogy kijavíttatja a megyei országutakat. Az utak különösen a déli részen vannak rossz állapotban és ott már meg is kezdtek az utjavítási munkálatokat. A Gijava-Padej közötti 80 kilométer hosszúságú ut kijavítása több millió dinárba fog kerülni.

— **Megtelt a novisadi fogház.** Novisadról jelentik: A törvényszéki fogház teljesen megtelt, úgy, hogy újabb foglyokat nem lehet már elhelyezni a fogház helyiségében. Az ügyészség elhatározta, hogy a több évre elítelt rabok közül 20—25-öt átszállít a mitrovicai állami fogházba. Ezek között van *Dózsai* István is, *Tapavica* novisadi javadalmi hivatali főnök gyilkosa.

— **Beszakadt a padlás alatta.** Becskerékéről jelentik: *Hajduska* Lajosné becskeréki lakos felment a ház padlására, amely leszakadt alatta és az aszszony lezuhant a hálószobájába. Esés közben eltörte a lábát. Beszállították a kózkórházba.

— **Lopások Vrsacon.** Vrsacról jelentik: Vasárnap hajnalban *Wessel* Adolf vrsaci borkereskedőnek a háza előtt álló két nagy hordóját ismeretlen tettesek ellopták. — *Sztojkovic* Spiro vrsaci szőlőtermelőnek egyik napszamosa kétszáz dinárt ellopott munkaadójától és megszökött. A rendőrség mindkét esetben megindította a nyomozást.

— **Dr. Fränkl** Endre külföldi utjáról hazatért és rendeléseit bőr- és nemibetegeknek utból megkezdte. Zmaj Jovina trg.

— **Emberölésért két és fél évi fegyház.** Becskerékéről jelentik: *Pataki* György és *Aladár* Ferenc kőművesek között szövetség támadt, amelynek során *Pataki* két vett el és leszurta *Aladár* Ferencet, aki azonnal meghalt. A bíróság kedden tárgyalta ezt az ügyet és *Pataki* Györgyöt szándékos emberölésért két és fél évi fegyházra ítélte. Az ítélet jogerős.

— **Köhdakkal cseréllik fel a sental vasúti pilóta hidakat.** A senta-becskeréki vonalon, a város mellett fából készült pilótahidon húzódnak el a sínek, öt-hat méter magasságban. A háboru után a pilótahidat feltöltötték földdel, csak egyes helyeken hagyták szabadon, hogy alatta kocsik járhasanak keresztül. Három helyen van ilyen szabadon hagyott magas fahíd, amelyek a hosszú évek során nagyon megrongálódtak és amelyeket csaknem az összedőlés veszélye fenyeget. A városi tanács már többször foglalkozott a pilótahidak rendbehozásával és kőpillérek építésével, ebben az irányban tárgyalt már a subotica vasutigazgatósággal is, de eddig még csak az történt, hogy a kőpillérek építéséhez szükséges anyagot néhány hónappal ezelőtt odaszállították, de a munka megkezdése mindaddig egyre késlelt. Mint Sentáról jelentik, a vasut igazgatóság elhatározta, hogy rövidesen fölépíteti a szükséges kőpilléreket. A munkálatokat még az őszi folyamán megkezdik.

— **Letartóztattak egy török erőművészt.** Novisadról jelentik: A rendőrség letartóztatta Ali büvészt és erőművészt, aki „Riza bey“ név alatt működött és több csalást követett el.

— **Iparos-kongresszus Ljubljánában.** Beogradból jelentik: Szeptember 8-án Ljubljánában iparos kongresszus lesz, amelyen az ország minden részéből résztvesznek az iparosok. A kongresszus legfontosabb tárgya az iparosok adója egységesítésének a kérdése.

— **Megverte az apját.** Hegyi János 26 éves ludasi földműves hétfőn délután összeszóllalkozott apjával *Hegyi* Károlyival. Az összeszóllalkozás hevében a fiatal Hegyi összeverte apját, akit a szomszédok mentették ki a brutális fiatalember kezei közül. A csendőrség megindította az eljárást.

— **A Sloga sportegylet kabaréestje.** A Sloga sportegylet a Katolikus Legényegylet helyiségében szeptember hó 2-án kabaréval egybekötött táncmulatságot rendez a következő programmal: *Kovacev* Eteleka: szláv dalok. *Ruttkay* Márta: szavaltok *Szántó* Róbert verséből. *Simonyi* Bözsike: humoros dalok. *Jeszzenszki* Ernő, *Vagner* Ferenc: duett *Keil-e* doktor? *Jeszzenszki* Ernő. *Backó* Ilonka: Nárcisz keringő az Arany madárból. *Maurer* Kálmán: aktuális kuplé. *Sztipics* Béla: orosz tánc. *Kopunovic* Péter, *Kovacev* Eta: duett szláv dalok. *Mamuzsics* István és *Mamuzsics* Istvánné: páros jelenet. *Mamuzsics* István konferál. A zongorakíséretet *Kovács* Kornél karmester látja el. Előadás után tánc reggelig.

— **Gyalog Tarnopolból Beogradba.** Becskerékéről jelentik: *Ocskovszky* Janó kőműves Tarnopolban azt hallotta, hogy Beogradban nagy építkezések folynak és sok munka van. Elhatározta tehát, hogy elmegy Beogradba, de pénze nem lévén, az utas gyalog indult el, hogy így tegye meg a 4000 kilométeres utat. Községről-községre vándorolt és munkát vállalva tartotta fenn magát. Így került Becskerékre, ahol elment a rendőrségre, ahol „igazolványt“ kért, hogy Beogradban munkát kapjon. Így kitűnt, hogy a Janó utlevél nélkül lépte át a határt. Ezért elítélték három napi fogházra, amelynek kitöltése után folytatja útját Beogradba.

— **Prima gészszlijakat gyárt** *Melkus* Károly Novsad, a selyemgyárnál.

— **Dr. Palič-Szántó** Olga szemorvos-operatőr Beogradban. A budapesti egyetemi Grosz-szemklinika első tanársegéde rendel: *Kralja* Petra utca 53. szám alatt délelőtt 8—10-ig és délután 1—3-ig. Telefon 26—10.

? HEGEDÜL ?

Moravetz zeneműkerekedés Timisoara (Románia) közel 500 kiválóított hegedűművet sorol fel. Kérje még ma ingyen.

SPORT

A sombori Sport házi teniszversenye. Kedden délután folyt le nagyszámu közönség előtt a sombori Sport házi teniszversenye. Különösen a férfi egyes és a női egyes eredményei keltek nagy meglepetést. Részletes eredmények a következők.

1. **Férfi egyes.** Elődöntő, *Jankovic* Géza és *Tillger* Mihály. Erős küzdelem után *Tillger* győz.

2. **Női egyes.** Első *Jankovic* Sári, második *Duchon* Maresó, harmadik Nagy Baba.

3. **Férfi páros.** Első *Radovic*—*Bászler*, második *Jankovic*—*Duchon*, harmadik *Schütter*—*Tillger* pár.

4. **Női páros.** Első *Jankovic* Sári és *Duchon* Maresó, második Nagy Baba—*Vrkusics* Ella. Egyenlő örök küzdelem.

5. **Férfi egyes döntő.** Első *Bászler*, második *Tillger*. *Bászler* 6:3 arányban nyert.

6. **Vegyes páros.** Első *Jankovic* Sári—*Duchon* Imre, második *Duchon* Maresó—*Jankovic* Géza.

M. T. K.—Vasas 1:0 (0:0.) Fúsz-ezer főnyi közönség előtt folyt le a két kiváló erőben levő csapat mérkőzése. A közönség türelmetlenül várta a játék megkezdését, mert az a hír volt elterjedve, hogy a mérkőzésen *Molnár* is játszani fog az M. T. K. színeiben. A csapat azonban *Molnár* nélkül állott ki. A játék rendkívül heves volt és többször el is durvult. A támadásokat a Vasas kezdi, de csakhamar átveszi a támadófél szerepét az M. T. K. és erős ostrom alá fogja *Nyerges* kapuját. A Vasasok védelmére nehéz feladatot hárult a támadások leszerelésére. A 25-ik percben *Braun* gyors lefutása után centerezi labdáját, amit *Winkler* bombaszerű lövéssel hajszálnyira a kapulék felé lövi. Ezután a támadások egymást érik, közben a játék is eldurvul és *Kérész* II-öt ájultan viszik ki a pályáról. A sorozatos támadások végül sikerrel járnak és a féldő végéig *Sikióssy* gólt rug a Vasasok kapujába. A második féldőben az M. T. K. továbbra is frontban marad és a Vasas védelem durvasága ellenére is veszélyeztetni a kaput. Az utolsó percekben teljes fölényvel játszik az M. T. K., de eredményt nem tud elérni. *Kiss* Tivadar bíró a mérkőzést nagyon erélytelenül vezeti.

TÖZSDE

Novisad, augusztus 28. A tőzsde az ünnepe miatt zárva volt.

Beograd, augusztus 28. A tőzsde az ünnepe miatt zárva volt.

Zürich, aug. 28. Berlin 00.00090 (00.001), Newyork 554 (550), London 25.20 (25.20), Páris 31.55 (31.45), Milano 23.97.50 (23.95), Prága 16.22.50 (16.20), Budapest 00.3 egynyelcad (00.3 egynyelcad), Beograd 5.75 (5.75), Bukarest 2.40 (2.45), Szófia 5.25 (5.05), Varsó 00.024 (00.021), Bécs 00.078 (00.077 hét-tized.)

Budapest augusztus 28. A deviza központ árfolyamai: Beograd, dinár 198—206, Milano 825—865, lira 830—865, Páris 1090—1126, Francia frank 1105—1141, Bécs, osztrák korona 26.80—28.20, Bukarest 88—95, lei 88.50, Amsterdam, holland forint 7810—7750, Newyork 10100—19700, dollár 19800—19900, Prága, cseh korona 568—592, Zürich, svájci frank 3440—3560, Varsó, lengyel marka 8—9, Szófia, leva 160—167, London 87200—89600, angol font 87400—89600, Napoleon 6850, Bécs, osztrák korona 26.85—38.25.

Budapesti értéktőzsde. Viharos kereslet bankpapiroknak, takarékpénztári értékekben, nyomdaértékekben, déltájban realizálás, később újabb vevők. Irányzat el lanyhult.

NYILTÉR.

Gazdasági épületek, gyárak, mal-
mok befedésére és régi zsinde-
lytetők átfedésére legalkalmasabb a

Gyártelep: SUBOTICÁN, Majšanski
Vinogradi 137. : Telefon szám: 885

SALOME BAR-VARIETE

TELJESEN UJONNAN ÁTALAKITVA.
VILÁGVÁROSI HELY!
ELSŐRENDŰ MŰSOR
A LEGNAGYOBB ATRAKCIÓKKAL!

MEGNYILIK SZEPT. 1-ÉN.

Ertesítés.

Cipézszerzők készítményeim kizárólagos elárusítá-
sával Jugoszlávia részére

Kaufmann Hermann

suboticiai borkereskedő céget biztam meg, kinél készit-
ményeimből állandó nagy raktárt tartok és kérem vevőimét
hogy rendeléseikkel közvetlenül fenti céghez forduljanak:

Vörös József

cipézszerzőkészítő mester
Szeged.

Viszontelárusítóknak árengedmény.

PALICSON háromszobás lakás voronával, háló-
szobával és vendégszobával, konyhával
elegánsan berendezve, szőnyeg, ablakfüggönyök, fürdő-
kád, kétajtású jégkészítő és sok különféle háztartási cikk
kiadó és illetve eladó. Bővebbet „PROGRES“ hirdetés-
táblánál Subotica, Peja Dobanovackog ulica 2. szám. 6542

FŐMOLNÁR

3 vagonos automatikus kereskedelmi mal-
munkba azonnali belépésre kerestetik. Csakis
a modern malmászat minden ágában teljes
jártassággal bíró urak ajánlatát kérjük.

Krausz-malom, Subotica

Egy önállóan dolgozó

CUKRÁSZSEGÉD

és csinos kiszolgáló kisasszony felvéte-
tik. Ajánlatok igények megjelölésével
Kovács Endre cukrász
Veliki-Becskerek.

ALKALMI VÉTEL

Baranyában 80 hold szántó egy
tagban, vasútállomás mellett,
német környéken, eladó. Fel-
világosítással szolgál özvegy
Kramer I., Osijek I., Kapucinska
ulica 10. szám. 6517

Ajánlunk I-a száraz bükkfaszenet

garantált 1 kr-os papírcsákókban házhoz szállítva K 7.-; legalább 100 kg. vételnél visszaadandó csákókban, házhoz szállítva K 5.80; egész vagonként, visszaadandó csákókban, paritás Subotica K 5.10. I-a száraz bükkfaszenet kőszénben és vagonként, legelőször naplárban. Használt boroshordókat kifogástalan állapotban lterje 6.50.

Zubković i Rajčić, Subotica

Iroda: Peja Dobanovackog ulica 11. Telefon 6-90.
Fatelepi: Stosova ulica 10.

WEITZENFELD és TÁRSA
SUBOTICA

Táviratcím: KENDERIPAR.
Iroda: VÁROSI BÉRPALOTA.
Telep: Senta put. Telefon: 190. Alapítva: 1902.

Ponyveladás és kölcsönzés. Ajánl:
lőporrókokat, tűzoltó- és kerti tömlő-
ket, új lisztet, gabonát, gyapju-, toll-,
kőmlő- és szalmazsákokat, matrac- és
rolottaszöveteket jutából és lenből,
továbbá mindennemű háztárgyat stb.

ZSINEGEK, KÖTELEK
VAGY HEVEDEREK!

Jugoszláv Ganz RT.

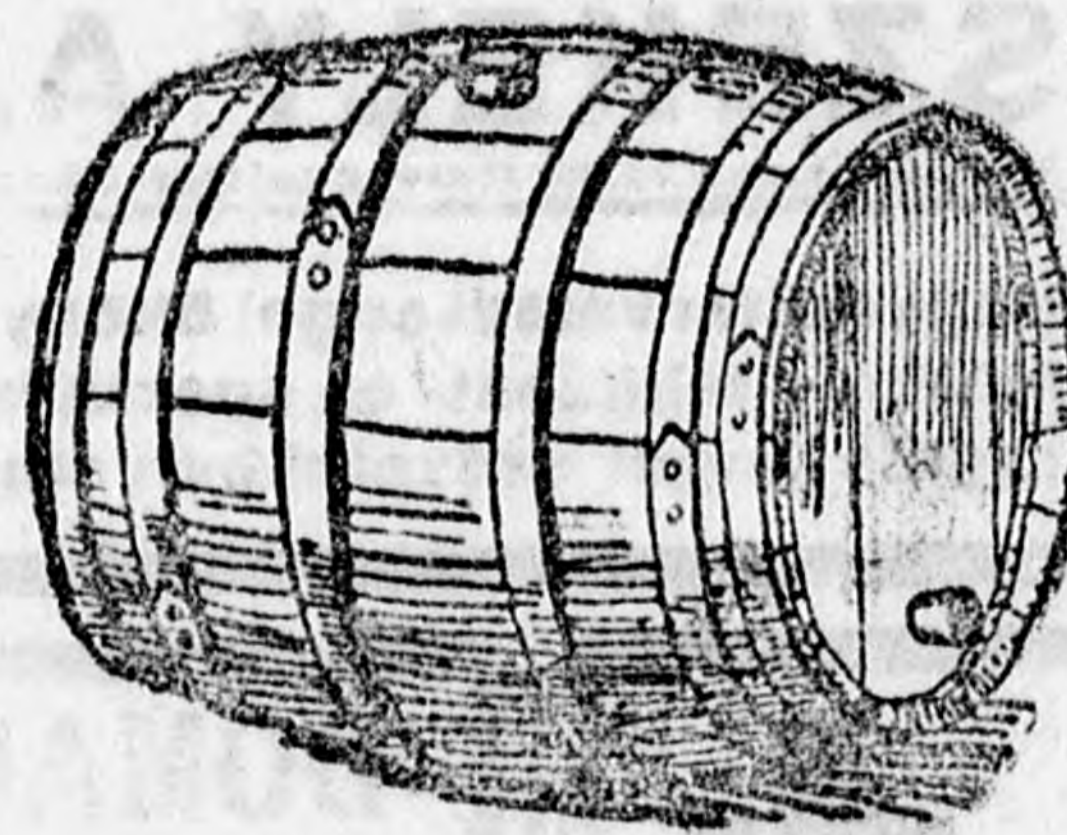
Beograd

Poenkareva ulica 10.

Keres
mérlegképes könyvelőt

a könyvelés önálló vezetőjére. Fel-
tétel: a szerb-horvát és a német
nyelv tökéletes ismerete szóban és
írásban, jó levelezés mindkét nyel-
ven és hosszú gyakorlat előző cé-
geknel. Sajátkezű ajánlatok, a fizetési
igények, családi viszonyok,
curriculum vitae, továbbá a refe-
renciák feltüntetésével a Rt. igaz-
gatóságához nyújtandók be. 6557

Kérjen árajánlatot mielőtt
HORDÓSZÜKSÉGLETÉT

beszerezné a „NAŠICI TANNINGYÁR“ bi-
zományosától: DÉNES TESTVÉREK, Hergoš
(Bačka) Telefonszám 4. — Minden minősé-
gű és mennyiségű hordó állandó nagy
raktára.

I-a bükk hasábfát
minden mennyiségben
Trifajli darabos szenet
azonnalra szállít Suboticáról
Vuković i Drug Subotica
Lička ul. 9. Telefon: 4-50.

Alapítva 1892.
Hatóságilag bejegyzett kereskedelmi és ipari in-
formációs iroda.
VIKTOR SELINGER & FIA
Zagreb, Ilica 25/II, Telefon 16-43.
Táviratcím REGNILES.
Gyors és megbízható felvilágosítások SHS. és az
utóállamokbeli cégekről. — Mérsékelt díjazás. —
Legprimább referenciák. 6208

KÁTRÁNYFEDŐLEMEZ
KÁTRÁNY
KARBOLINEUM

FACEMENT és minden egyéb építési anyagot
ajánl:

„GRADIVO“ ZAGREB

Bogovičeva ul. 3. — Telefon 5-55.

Molino-vászon

San Marco — Amerikan Stella 68 és 78
cm. angol siffon nagyban csak

A. ROMANO, ZAGREB

Akademički trg 8. — Telefonszám 23-66.
Október 1-től kezdve Boškovičeva ulica 15, alatt
saját házában.

Hordó
Ponyva

Néhány ezer hektoliter új, alig használt, valamint
kifüggő állapotban levő használt transport- és lager-
hordó, minden nagyságban, legjutányosabb árban
prompt szállítható. — Husz darab ponyva, alig
használt, olcsón eladó. Hirschl Oszkár, Potiski-
Sveti Nikola (azelőtt Tiszasszentmiklós) Senta mellett

Elsőrendű utazót

aki a fűszer- és gyarmatáruszkalmában a vevők-
nél jól van **keres** nagy zagrebi vál-
bevezető, **keres** Ialat. Ajánlatok az
eddiggi alkalmaztatás és a környéknek megjelölés-
sével, ahol dolgozni szándékozik, továbbá a fizetési
feltételek megjelölésével „Reisender II-N-15“
jelige alatt Interreklam d.d. Zagreb,
Palmočičeva ulica 18. címre intézendők.

Aki a természeti szépségek barátja

annak jelenleg kifüggő alkalmi vétel kínálkozik:
Eladó birtok 14 hold szántóval, 4 1/2 hold szőlő-
vel és teljes felszereléssel, város közvetlen köze-
leben. Felvilágosítással szolgál I. Kramer özvegye,
Osijek I., Kapucinska ulica 10 — Telefon 6-48

PRIMA KOKSZ

SAMOTTÉGLA

Telefon:
400.

KŐSZÉN-KÁTRÁNY

bármilyen mennyiségben kapható

Gradska Štedionica u Subotici

Két bognársegéd és egy a
hintó fa-
alkatrészek készítéséhez értő bognár a Hess-féle
kocsik- és hintógyárba Vel. Kikinda, azonnal mun-
kába léphet 6163

aug. 30-tól szept. 2-ig, csütörtöktől vasárnapig

Lifka

Nagy megnyitóműsor! SÁMSON és DELILA

Korda Sándor világhírtű mesterműve, nagy, monumentális, kiállításos film 6 felvonásban. Főszereplő: Marija Korda.

FOGLALKOZÁS

Úgyes fiatal tanoncok felvesznek. — Vonnék két nagy házőrző kutyát. Reiter László elektromotor-gyár. 6507

Komlószedők felvételnek Berger Jakabnál, a malomban. 6333

Gépész. ki 3-4 évig önállóan szivószivattyót kezel, alkalmazást nyelhet vidéken. Csakis rendszerű, józan életű szakemberek ajánlkozzanak azonnali belépésre. Ajánlatok »Hengermalom« jellegére a Lévy hirdető-rodába. Veliki-Bečkerek. címzendők. 6526

Egy jóforgalmu borbély-üzlet Veliki-Bečkerekben, a vasúti állomással szemben, eladó. Az üzlet azonnal átvehető. Cím: Graf Mátyás. 6525

Szakácsnőnek jobb nő vidékre azonnalra felvétetik. Cím a kiadóban. 6486

Reményl fotóművész egy fiatal fényképész-segédet azonnal felvesz. 6481

SOMBORBAN műhelynek való helyiséget keresek, lehetőleg a Szlobodához közel. Érdeklődni lehet dr. Szántó Miklósnál Sombor, Ápatinál ut. — 6535

Almolnár, a kereskedelmi örökségben teljesen önálló munkacso. azonnali belépésre kerestetik. Molnár-segédet és malommunkásokat azonnal alkalmazunk. Krausz-malom, Subotica. 6535

HYGIEIA
KÖTSZERGYÁR
SUBOTICA, BADALIČEVA ULICA 6. SZÁM

Gyárt és raktáron tart
ORVOSI KÖTSZEREKET mindennemű **BETEGÁPOLÁSI CIKKEKET** elsőrendű minőségben.

Kórházaknak és betegsegélyező pénztáraknak nagy árengedmény!

AKSENTIJEVIĆ és FIXMANN
HIRLAPTERJESZTŐ és HIRDETŐ VÁLLALAT

TELEFON 22-22. BEOGRAD POSTAFIÓK 176.
SKOPLJANSKA 18.
FOLYÓSZÁMLA A PRÁGAI HITELBANK BEOGRÁDI FIÓKJÁNÁL.

Láttamoznak:
Utleveleket bármely követségnél 24 óra alatt 35 dinár eljárás díj és a vizum ára ellenében. Az összeg előre beküldendő vagy kivásárra átánvételeztetik. — Levélzés szerb, horvát, magyar, német, angol olasz és francia nyelven.

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés egy szó 1 dinár, vastagbetűs és címszó kétszeresen számít. Legkisebb apróhirdetés ára 10 din. Álláskeresők az apróhirdetési díj felét fizetik. Előfizetési díj havonként 45 din., negyedévre 135 din. Kérdezőkódokhoz válaszbélyeg mellékelendő.

Társ kerestetik egy 22 éves kotárkának csöves kukoricával történő megtöltéséhez Vel-Bečkerekben, közel a vasúti és hajóállomáshoz. Bővebb felvilágosítással szolgál: Lévy Nándorné, Veliki-Bečkerek. — Főpostától szemben. 6520

Jó megjelenségű, értelmes leányt keresek iródműrszére, aki takarítást is vállal. Cím a kiadóban. 6546

ZSÁKJEGYEKET TEJKÖNYVEKET MUNKA és CSELED-KÖNYVEKET ADÓIVEKET

szarb., magyar-német, minden nélkülkelés nélkülkelőnyesen szállít

Berkovits M.
gyártókat intézte
Kula (Bácska)

Égészséges szoptatósdiak felvétetik öthónapos gyermekhez. Cím a kiadóban. 6548

Két állandó munkást keresek férficipőre. Ézsias József, VI. Gunduličeva ulica 27. 6551

Zeneakadémia képzett zongorista és gitár. érettségivel bíró muzsikuss zongora-órákat, azonkívül német nyelvi és disszertációs órákat ad. Cím: VII. Ostojičeva ulica 31. 6560

Két férfiszabósegédet rakatári munkára azonnali belépésre keresek. Kántor Lajos, Srbohran, Bačka. 6554

ELSŐRENDŰ FÉRFI SZABÓSÁG

SZÉKELY A.
Strossmajerova u. 26. (Faragó mészáros ház)

Nagyraktárvalódi angol öltöny, felöltő-, télikabát- és speciális raglán angol szövetekben stb.

Mérlegképes, malomszakmában jártas, perfékt könyvelő, német levelező, azonnali belépésre kerestetik. Szerbül tudók előnyben. Ajánlatok »Malom« jellegére a kiadóba keretnek. 6539

Bankszojga, szlávul, magyarul írni, olvasni tudó, kerestetik. Jelentkezni Subotici Népbank Szövetkezetnél, Sokolska ulica, Vállház. 6556

Egy ügyes, szerbül is beszélő elárulótalan, aki már volt üzletben alkalmazva, azonnali belépésre állást keres. Bon-Ton cipőáruház. Gőzfürdő-épület. 6557

JÁRÁSI SZÁMVEVŐ
keres megfelelő állást más járásban vagy községben, vagy nagyobb banknál, biztosító intézetnél vagy gazdaságban, vagy gyárban. — Számvevői, pénztárnoki és könyvelői teszt-dokkban teljesen jártas, több mint 10 évi gyakorattal bír és a szükséges képzést is megvan. Cím a kiadóban

VÉTEL-ELADÁS
Eladó borszivattyú! Igen jókarban levő, tiszta részben, teljesen felszerelve, tömlőkkel együtt, eladó. Svarc borkereskedő Subotica, Senčanski put 17.

Hálószoba-, konyha-, éléskamra-butor eladó és lakás átvehető. Ugyanott nagy-mennyiségű üveg kapható. IV., Palmatičeva 42. 6550

KÖZÖ

aug. 30-tól szept. 2-ig csütörtöktől vasárnapig

Nagy megnyitóműsor! A HALDOKLÓ SAS

A Sasfiók-Napoleon-ja tragédiája 2 részben, 9 felvonásban, mindkét rész egyszerre. Főszereplő: Severin Mars.

Jókarban levő négylovas benzinnemű motor futóvas aron eladó. Hatala Péter asztalos, Senta. 6404

Berakott, művészi kivitelű íróasztal olcsón eladó. — Balog Lina virágüzlet, Subotica. 6562

Korema fűszerüzem eltel, házai, igen ócsk forgalommal eladó. Felvilágosítás: Tolmácsy Istvánnal Senta

Autó, négyüléses turakocsi, Graf Stiff, utánnosan eladó. Schiller, Vel-Bečkerek. 6374

Eladó a Zrinjski trg 5 sz. házamál átállítás folyóan feleslegessé vált több tokarban levő ablak, ajtó-és építési, Jarkovics M. utyas Subotica. 6115

Értesitem a n. é. közönséget, hogy Zrinjski trg. 11. szám alatt

lakatos-műhelyt nyitottam.

Minden szakmabeli munkát olcsón és pontosan készítek. Legmodernebb kaszátokat nyitok és javítok, valamint mindenféle gép- és motorjavítást válllok és hegesztek. Szíves pártfogást kér

Wachtler Mihály
Subotica, Zrinjski trg.

Elegáns luxus-autó, remek kocsi, kétüléses, német gyártmány, 20 HP, alig használt, új gumikkal. — Ugyanott egy Dijon-Bouton négyüléses, 12 HP, legjobb karban, igen olcsón eladó. Karlo Rechner, Pančevo. 6463

Eladó egy Ganz-Danubius-gyártmányú, 20 névleges HP-ű, két géprendszerű gőzekegarnitúra; egy hatos és egy négyes (Fawler) billenő ekével, két vas vízfordóval, lakó kocsival. Üzemen megtekinthető Zsiva Vidákovnál, Nova-Kanizsán. Telefon 36. 6373

Üzletberendezés bármilyen üzletre alkalmas eladó. Blázsavij Lászlónál Senta.

Hálószobaberendezés matracokkal eladó. — Schwinmer, Hitelbank. Telefon 50. 6530

CSEREPÉKÁLYHÁK TŰZMELYEK (SPARNETOK)

átakaszt, javítás és tisztítás

METEOR KÁLYHÁK
belenet, kitapasztás, szamottával a lego csobb árban elvállalja

Takács Mihály
cserépkályhák
Subotica, Ruzičeva u. 1. szám
Ugyanott olcsó új cserépkályhák eladó. 4282

KÜLÖNFÉLE

Két középiskolába járó diákot vagy diákleányt teljes ellátásra elvállalok. Özv. Grün Márkné Subotica, Trumbičeva (Petőfi) utca 18.

Kalapszalónak alkalmas burorozott szobát keresek lehetőleg a beltéren. Cím a kiadóban. 6544

Gerbaud, Floris különlegességek ismét kaphatók Mayerhof Ella cukorkaüzletében, Aleksandrova ul. 6552

Szeptember 1-től ismét jó házikoszt kapható. Znaj Jovin trg 3. első emelet.

Szept. májfoltt három nap alatt eltávolít a Pinter-féle Fifi-krem és kölni-víz használata. Kapható kizárólag a Pinter-gyógyszárban, nagytemplom mellett. 2896

55 hold szenttamási elsőrendű szántóföldemet kiadom hasznosbérbe szállással. Dr. Jocić Novisad, Zeleznička 68. 6512

DOMAĆA TVORNICA BIČEVA, GLINA
HAZAI OSTORGYÁR GLINA

ajánlja **ELSŐRENDŰ OSTORAIT.**

Kiállítás a ljubljani kiállításon szeptember 1. és 10-e között az „I” pavillon 418. sz. fülkéjében láthatók.

REDŐNYÖK minden nemben
ugymint: Acél

— „Esslinsen“-féle fa — zsaluablak és vászon, továbbá az összes mű- és épületlakatosárak, valamint teherfelvonók gyártása

BERNOLD SZILVESZTER

Alapítotott: 1885. **NOVISAD** gázgyárral szemben
Kérjük a novisadi kiállításon aug. 11-től 26-ig 18. sz. pavillonunkat megtekinteni. — Telefonszám: 234.

